

برنامه درسی رشته دندانپزشکی عمومی

برنامه آموزشی

دوره دکترای عمومی دندانپزشکی

رشته: دندانپزشکی

دوره: دکترای عمومی

کمیته تخصصی: دبیرخانه شورای آموزش دندانپزشکی و تخصصی

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در هفتمین جلسه مورخ 79/2/31 براساس طرح دوره دکترای عمومی دندانپزشکی که توسط کمیته بازنگری آموزش دندانپزشکی، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی تهیه شده و به تأیید دبیرخانه شورای آموزش دندانپزشکی و تخصصی رسیده است. برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد:

1) برنامه آموزشی دوره دکترای عمومی دندانپزشکی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف - دانشگاهها و موسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اداره می شوند.

ب - موسساتی که با اجازه رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس قوانین، تاسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشند.

ج - موسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند. ماده 2) از تاریخ 79/2/31 کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه موسسات در زمینه دکترای عمومی دندانپزشکی در همه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی مذکور در ماده 1 منسوخ می شوند و دانشگاهها و موسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

ماده 3) مشخصات کلی و برنامه درسی و سرفصل دروس دوره دکترای عمومی دندانپزشکی در سه فصل جهت اجرا ابلاغ می شود.

فصل اول

مشخصات کلی دوره دکترای عمومی دندانپزشکی

مقدمه:

برنامه آموزشی دوره دکترای دندانپزشکی که در حال حاضر در دانشکده های دندانپزشکی کشور اجرا می شود در یکصد و بیست و ششمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ 67/3/27 تصویب گردیده است. بر مبنای قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و اهداف سازمان بهداشت جهانی که دولت جمهوری اسلامی ایران خود را مقید به وصول به آنها می داند اعاده سلامتی برای آحاد ملت ایران ضروری است و بر این پایه هدف اصلی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، تامین، حفظ و ارتقاء سلامتی افراد جامعه، تعریف شده است.

بدیهی است تربیت نیروی انسانی در بخش دندانپزشکی می باید به هدف فرعی تامین، حفظ و ارتقاء سلامت دهان و دندان افراد جامعه منجر شود که متأسفانه هم اکنون به این هدف نایل نشده است و از طرفی در چند سال گذشته اعتراض به محتوای برنامه آموزشی دوره دکترای دندانپزشکی شروع و افزایش یافته است. برای مثال این سوالات که چرا دانش آموختگان دانشگاهها با نیازهای جامعه خود آشنایی کافی ندارند و یا چرا محتوای برنامه آموزش در جهت رفع نیازهای جامعه طراحی نشده است و یا... در ذهن بسیاری از متولیان دلسوز آموزش دندانپزشکی کشور وجود داشته و دارد. باتوجه به شرح فوق، بازنگری برنامه که یک جزء اساسی از توسعه آموزش قلمداد می گردد به

عنوان یک ضرورت قطعی پذیرفته شده و به مورد اجرا درآمده و اکنون با لطف و عنایت الهی بازنگری برنامه دوره دکترای عمومی دندانپزشکی به انجام رسیده است.

تعریف:

دوره دکترای عمومی دندانپزشکی یکی از دوره های مصوب نظام آموزش عالی در کشور جمهوری اسلامی ایران است که به اعطاء مدرک دانشگاهی می انجامد. این دوره مجموعه ای هماهنگ از فعالیت های آموزش نظری، عملی، بالینی و تحقیقاتی است.

هدف:

هدف از اجرای برنامه دوره دکترای عمومی دندانپزشکی تربیت دندانپزشکان عمومی شایسته است که دارای میانی قوی علمی، مهارتهای مناسب درمانی، توانایی آموزش بهداشت و پیشگیری از بیماریهای دهان و دندان و کارایی لازم برای انجام پژوهشهای حین و پس از تحصیل بوده و قادر به ارائه خدمات کیفی مناسب درمانی و پیشگیری در نظام ارائه خدمات بهداشتی درمانی کشور جمهوری اسلامی ایران باشند.

طول دوره و شکل نظام:

طول دوره دکترای عمومی دندانپزشکی 6 سال و مشتمل بر 56 عنوان درسی است این دروس در سه قسمت دروس عمومی، دروس علوم پایه و دروس اختصاصی قرار داشته و در دو مرحله زیر ارائه می شوند:

مرحله اول: دوره علوم پایه - طول این دوره 2 سال می باشد و دانشجویان در این دوره دروس عمومی، علوم پایه و برخی دروس اختصاصی را بصورت نظری، عملی و نظری عملی در کلاس و آزمایشگاه می گذرانند.

مرحله دوم: دوره دروس اختصاصی - طول این دوره 4 سال می باشد و دانشجویان در این دوره دروس اختصاصی را بصورت نظری، عملی و نظری عملی در کلاس، آزمایشگاه، پره کلینیک، کلینیک های دندانپزشکی، بخشهای بیمارستانی و مراکز بهداشتی درمانی میگذرانند. شرط ورود به مرحله دوم قبولی در امتحان جامع علوم پایه دندانپزشکی است و شرط فراغت از تحصیل گذراندن کلیه واحدهای درسی و دفاع از رساله در پایان مرحله دوم می باشد.

واحدهای درسی:

کل واحدهای درسی این دوره 217 واحد و به شرح زیر می باشد:

- 1 - دروس عمومی 22 واحد
- 2 - دروس علوم پایه 46 واحد
- 3 - دروس اختصاصی 149 واحد

فصل دوم

برنامه دروس دوره دکترای عمومی دندانپزشکی

دروس عمومی (فرهنگ، معارف، عقاید اسلامی و آگاهیهای عمومی)

شماره واحد	نام واحد	تعداد واحد	ساعت تدریس			پیشنیاز
			نظری	عملی	عملی	
1	اخلاق و تربیت اسلامی	2	34	-	34	ندارد

2	انقلاب اسلامی و ریشه های آن از قرن سیزدهم	2	34	-	34	ندارد
3	تاریخ اسلام	2	34	-	34	ندارد
4	تنظیم خانواده و جمعیت	2	34	-	34	ندارد
5	تربیت بدنی 1	1	-	34	34	ندارد
6	تربیت بدنی 2	1	-	34	34	5
7	زبان خارجی	3	51	-	51	زبان پیش دانشگاهی
8	فارسی	3	51	-	51	ندارد
9	متون اسلامی (آیات و احادیث)	2	34	-	34	ندارد
10	معارف اسلامی 1	2	34	-	34	ندارد
11	معارف اسلامی 2	2	34	-	34	10
		-	-	-	-	
	جمع	22	340	68	408	

دروس علوم پایه

شماره واحد	نام واحد	تعداد واحد	ساعت تدریس			پیشنیاز
			نظری	عملی	عملی	
12	اصول و مبانی رایانه	2	25	17	42	ندارد
13	آسیب شناسی عمومی					
13 - 1	آسیب شناسی عمومی نظری	4	68	-	68	26, 1-1, 25- - 1, 22-24, 17-1, 16- 15
13 - 2	آسیب شناسی عمومی عملی	2	-	68	68	ندارد
14	آناتومی عمومی:					
14 - 1	آناتومی عمومی نظری	3	51	-	51	ندارد
14 - 2	آناتومی عمومی عملی	3	-	102	102	ندارد
15	انگل شناسی نظری عمل	3	-	102	102	ندارد
16	ایمنی شناسی:					
16 - 1	ایمنی شناسی نظری	2/5	42	-	42	1, 24 - 1, 17 -
16 - 2	ایمنی شناسی عملی	0/5	-	17	17	ندارد
17	بافت شناسی انسانی:					
17 - 1	بافت شناسی انسانی نظری	2	34	-	34	ندارد
17 - 2	بافت شناسی انسانی عملی	1	-	34	34	ندارد
18	بهداشت عمومی و آشنایی با نظام ارائه خدمات بهداشتی درمانی	2	34	-	34	ندارد

					بیوشیمی:	19
ندارد	68	-	68	4	بیوشیمی نظری	19-1
ندارد	34	34	-	1	بیوشیمی عملی	19-2
17-1	17	-	17	1	جنین شناسی انسانی	20
ندارد	34	-	34	2	روانشناسی عمومی	21
ندارد	34	-	34	2	ژنتیک انسانی	22
ندارد	42	17	25	2	فیزیک پزشکی نظری عملی	23
					فیزیولوژی:	24
14-1, 17, 19-1	85	-	85	5	فیزیولوژی نظری	24-1
ندارد	34	34	-	1	فیزیولوژی عملی	24-2
					میکروب شناسی:	25
ندارد	51	-	51	3	میکروب شناسی نظری	25-1
ندارد	34	34	-	1	میکروب شناسی عملی	25-2
ندارد	21	8	13	1	ویروس شناسی نظری عملی	26
	-	-	-	-		جمع
	967	374	593	46		

تذکر ارائه واحدهای عملی بصورت همزمان و یا پس از واحد نظری مربوطه باید انجام شود.

دروس اختصاصی

پیشنیاز	ساعت تدریس			تعداد واحد	نام واحد	شماره واحد
	عملی	عملی	نظری			
					آسیب شناسی دهان و فک و صورت	27
ندارد	34	-	34	2	آسیب شناسی دهان و فک و صورت 1 نظری	27-1
27-1	34	-	34	2	آسیب شناسی دهان و فک و صورت 2 نظری	27-2
ندارد	34	34	-	1	آسیب شناسی دهان و فک و صورت 1 عملی	27-3
27-1	34	34	-	1	آسیب شناسی دهان و فک و صورت 2 عملی	27-4
ندارد	17	-	17	1	آشنائی با وسایل و تجهیزات دندانپزشکی و نگهداری آنها	28
ندارد	17	-	17	1	اخلاق پزشکی	29
					آناتومی دندان:	30
ندارد	17	-	17	1	آناتومی دندان نظری	30-1
ندارد	102	102	-	3	آناتومی دندان عملی	30-2
					بیماریهای داخلی:	31
ندارد	17	-	17	1	بیماریهای داخلی 1	31-1

31-1	34	-	34	2	بیماریهای داخلی 2	31-2
ندارد	17	-	17	1	بیماریهای روانی	32
-	17	-	17	1	بیولوژی دهان	33
ندارد	17	-	17	1	تغذیه و نقش آن در بهداشت دهان و دندانپزشکی پیشگیری	34
					جنین و بافت شناسی دهان، دندان و فک:	35
ندارد	34	-	34	2	جنین و بافت شناسی دهان، دندان و فک نظری	35-1
ندارد	34	34	-	1	جنین و بافت شناسی دهان و فک عملی	35-2
ندارد	34	-	34	2	روش تحقیق در علوم پزشکی	36
					زبان خارجی تخصصی:	37
7	34	-	34	2	زبان خارجی تخصصی 1	37-1
37-1	34	-	34	2	زبان خارجی تخصصی 2	37-2
ندارد	34	-	34	2	فارماکولوژی	38
ندارد	17	-	17	1	کنترل عفونت در دندانپزشکی	39
ندارد	17	-	17	1	گوش و حلق و بینی نظری	40
					مواد دندانانی:	41
ندارد	17	-	17	1	مواد دندانانی 1	41-1
41-1	17	-	17	1	مواد دندانانی 2	41-2
ندارد	17	-	17	1	نظام پزشکی و طب قانونی	42
	-	-	-	-		
	680	204	476	34	جمع	

پیشنیاز	ساعت تدریس			تعداد واحد	نام واحد	شماره واحد
	عملی	عملی	نظری			
					ارتودنسی	43
ندارد	17	-	17	1	ارتودنسی 1 نظری	43-1
43-1	17	-	17	1	ارتودنسی 2 نظری	43-2
43-2	17	-	17	1	ارتودنسی 3 نظری	43-3
43-1	34	34	-	1	ارتودنسی 1 عملی	43-4
39 43-4	34	34	-	1	ارتودنسی 2 عملی	43-5
43-5	34	34	-	1	ارتودنسی 3 عملی	43-6
43-6	34	34	-	1	ارتودنسی 4 عملی	43-7
					اندودنتیکس:	44

ندارد	17	-	17	1	اندودنتیکس 1 نظری	44 - 1
44 - 1	17	-	17	1	اندودنتیکس 2 نظری	44 - 2
44 - 2	17	-	17	1	اندودنتیکس 3 نظری	44 - 3
44 - 1.53 - 4	68	68	-	2	اندودنتیکس 1 عملی	44 - 4
1.39.44 - 4.53 - 5 27 -	68	68	-	2	اندودنتیکس 2 عملی	44 - 5
44 - 5	68	68	-	2	اندودنتیکس 3 عملی	44 - 6
44 - 6	34	34	-	1	اندودنتیکس 4 عملی	44 - 7
					بیماریهای دهان و تشخیص:	45
ندارد	34	-	34	2	بیماریهای دهان و تشخیص 1 نظری	45 - 1
45 - 1	34	-	34	2	بیماریهای دهان و تشخیص 2 نظری	45 - 2
45 - 1	34	-	34	2	بیماریهای دهان و تشخیص 3 نظری	45 - 3
39.45 - 1	34	34	-	1	بیماریهای دهان و تشخیص 1 عملی	45 - 4
27 - 1.31 - 1.45 - 4	34	34	-	1	بیماریهای دهان و تشخیص 2 عملی	45 - 5
27 - 4.45 - 5	34	34	-	1	بیماریهای دهان و تشخیص 3 عملی	45 - 6
					پریودنتولوژی:	46
ندارد	17	-	17	1	پریودنتولوژی 1 نظری	46 - 1
46 - 1	17	-	17	1	پریودنتولوژی 2 نظری	46 - 2
46 - 2	17	-	17	1	پریودنتولوژی 3 نظری	46 - 3
46 - 1	34	34	-	1	پریودنتولوژی 1 عملی	46 - 4
.39.46 - 4.53 - 5 27 - 1.38	34	34	-	1	پریودنتولوژی 2 عملی	46 - 5
46 - 5	34	34	-	1	پریودنتولوژی 3 عملی	46 - 6
46 - 6	34	34	-	1	پریودنتولوژی 4 عملی	46 - 7
	-	-	-	-	جمع	
	850	612	238	32		

پیشنیاز	ساعت تدریس			تعداد واحد	نام واحد	شماره واحد
	عملی	عملی	نظری			
					پروتز متحرک پارسیل:	47
ندارد	17	-	17	1	پروتز متحرک پارسیل 1 نظری	47 - 1
47 - 1	17	-	17	1	پروتز متحرک پارسیل 2 نظری	47 - 2
47 - 1	68	68	-	2	پروتز متحرک پارسیل 1 عملی	47 - 3

39.41 - 1.47 - 3	68	68	-	2	پروتز متحرک پارسیل 2 عملی	47 - 4
47 - 4	68	68	-	2	پروتز متحرک پارسیل 3 عملی	47 - 5
					پروتز ثابت:	48
ندارد	17	-	17	1	پروتز ثابت 1 نظری	48 - 1
48 - 1	17	-	17	1	پروتز ثابت 2 نظری	48 - 2
48 - 2	17	-	17	1	پروتز ثابت 3 نظری	48 - 3
44 - 4.48 - 1	136	136	-	4	پروتز ثابت 1 نظری	48 - 4
39.41.46 - 1.48 - 4	68	68	-	2	پروتز ثابت 2 عملی	84 - 5
48 - 5	68	68	-	2	پروتز ثابت 3 عملی	48 - 6
					پروتز متحرک کامل:	49
ندارد	17	-	17	1	پروتز متحرک کامل 1 نظری	49 - 1
49 - 1	17	-	17	1	پروتز متحرک کامل 2 نظری	49 - 2
49 - 1	68	68	-	2	پروتز متحرک کامل 1 عملی	49 - 3
39.41 - 1.49 - 3	68	68	-	2	پروتز متحرک کامل 2 عملی	49 - 4
49 - 4	68	68	-	2	پروتز متحرک کامل 3 عملی	49 - 5
49 - 5	34	34	-	1	پروتز متحرک کامل 4 عملی	49 - 6
					جراحی دهان، فک و صورت:	50
ندارد	17	-	17	1	جراحی دهان، فک و صورت 1 نظری	50 - 1
50 - 1	17	-	17	1	جراحی دهان، فک و صورت 2 نظری	50 - 2
50 - 2	17	-	17	1	جراحی دهان، فک و صورت 3 نظری	50 - 3
50 - 3	17	-	17	1	جراحی دهان، فک و صورت 4 نظری	50 - 4
39.50 - 1	34	34	-	1	جراحی دهان، فک و صورت 1 عملی	50 - 5
27 - 1.31 - 1.38.50 - 5.3.5 - 5	34	34	-	1	جراحی دهان، فک و صورت 2 عملی	50 - 6
27 - 2.50 - 6	68	68	-	2	جراحی دهان، فک و صورت 3 عملی	50 - 7
50 - 7	68	68	-	1	جراحی دهان، فک و صورت 4 عملی	50 - 8
50 - 8	68	68	-	2	جراحی دهان، فک و صورت 5 عملی	50 - 9
	-	-	-	-	جمع	
	1139	952	187	39		

پیشنیاز	ساعت تدریس			تعداد واحد	نام واحد	شماره واحد
	عملی	عملی	نظری			
					دندانپزشکی ترمیمی	51
ندارد	17	-	17	1	دندانپزشکی ترمیمی 1 نظری	51 - 1
51 - 1	17	-	17	1	دندانپزشکی ترمیمی 2 نظری	51 - 2

51-2	17	-	17	1	دندانپزشکی ترمیمی 3 نظری	51-3
51-1	68	68	-	2	دندانپزشکی ترمیمی 1 عملی	51-4
51-5	34	34	-	1	دندانپزشکی ترمیمی 2 عملی	51-5
51-5	68	68	-	2	دندانپزشکی ترمیمی 3 عملی	51-6
51-6	34	34	-	1	دندانپزشکی ترمیمی 4 عملی	51-7
					دندانپزشکی کودکان:	52
ندارد	17	-	17	1	دندانپزشکی کودکان 1 نظری	52-1
52-1	17	-	17	1	دندانپزشکی کودکان 2 نظری	52-2
52-2	17	-	17	1	دندانپزشکی کودکان 3 نظری	52-3
52-1	34	34	-	1	دندانپزشکی کودکان 1 عملی	52-4
52-4	68	68	-	2	دندانپزشکی کودکان 2 عملی	52-5
					رادیولوژی دهان:	53
ندارد	17	-	17	1	رادیولوژی دهان 1 نظری	53-1
53-1	17	-	17	1	رادیولوژی دهان 2 نظری	53-2
53-2	17	-	17	1	رادیولوژی دهان 3 نظری	53-3
53-1	17	-	17	1	رادیولوژی دهان 1 عملی	53-4
53-4	17	-	17	1	رادیولوژی دهان 3 نظری	53-5
53-5	34	34	-	1	رادیولوژی دهان 3 عملی	53-6
					دندانپزشکی جامعه نگر:	54
ندارد	17	-	17	1	دندانپزشکی جامعه نگر نظری	54-1
54-1	170	170	-	5	دندانپزشکی جامعه نگر نظری	54-2
55-6	238	237	-	7	درمان جامع دندانپزشکی	55
					رساله (پایان نامه)	56
56-2	45	17	8	1	رساله 1 نظری عملی	56-1
56-1	25	17	8	1	رساله 2 نظری عملی	56-2
56-2	25	17	8	1	رساله 3 نظری عملی	56-3
56-3	127	85	42	5	رساله 4 نظری عملی	56-4
	-	-	-	-	جمع	
	1256	1020	236	44	جمع کل	
	5300	3230	2070	217		

تذکر 1: روابط بین واحدهای نظری و عملی اختصاصی غیر از آنچه در این برنامه مشخص شده است برعهده شورای آموزشی هر دانشکده می باشد.

تذکر 2: ارائه واحدهای اختصاصی عملی بصورت همزمان و یا پس از واحدهای اختصاصی نظری انجام شود.

فصل سوم

سرفصل دروس

12- اصول و مبانی رایانه نظری - عملی

تعداد و نوع واحد: 2 واحد نظری - عملی (5/1 واحد نظری - 0/5 واحد عملی)

هدف: آشنایی با رایانه و کاربرد آن در دندانپزشکی

سرفصل دروس:

1- مبانی رایانه

واحدهای اصلی رایانه و ارتباط آنها با یکدیگر

حافظه و انواع آن

دستگاه های ورودی و خروجی

سخت افزار و نرم افزار

2- سیستم عامل (DOS)

فایلها در MS DOS

شروع کار با رایانه، راه اندازی سیستم

درایو فعال و تغییر دادن درایو فعال

راه اندازی مجدد، خاموش کردن دستگاه

ساختار درختی - ریشه - مسیر - فهرست

فرمانهای Tree, CD, RD, MD, Dir

فرمهای Type, ren, Del, Copy

ادغام فایلها - ایجاد فایل

فرمانهای CHKDisk, Diskcopy, Format

3- سیستم عامل Windows

آشنایی مقدماتی با جدیدترین Windows (98, 2000, ...)

کار با Mouse در Windows

آشنایی با منوهای Windows

آشنایی با نحوه عملکرد فرامین گفته شده در DOS روی سیستم Windows

4- آموزش Medline

نحوه راه اندازی و کار CD های Medline با استفاده از نرم افزار های Spirs یا Winspirs یادگیری منوهای مختلف Medline از قبیل

Print, Download, Theasures, Index, Find و....

آموزش کامل Search در منوی Find و یادگیری عملکردهای #, or, and در آن

5 - اصول شبکه ها

آشنایی مقدماتی اصول شبکه ها و مفاهیم internet و نرم افزارهای مربوطه
(netscape, internet explorer)
آشنایی با WWW, FTP, Telnet و....

شناخت واژه های URL, Usenet, BBS, netmeeting و...

اصول نحوه Search در internet و شناخت سایتهای معتبر حاوی مقالات پزشکی
(www.lycos.com-www.yahoo.com-www.MWsearch.Com)
اصول مفاهیم و شناخت E-mail و آدرسهای آن

13 - آسیب شناسی عمومی

تعداد و نوع واحد: 6 واحد (4 واحد نظری و 2 واحد عملی)

هدف: شناساندن تغییرات مرضی نسوج اعضاء سازنده بدن و تطابق این تغییرات در کاربرد آنها در مشی کلینیکی، پیش آگهی و درمان ضایعات

1 - 13 - آسیب شناسی عمومی نظری 4 واحد

2 - 13 - آسیب شناسی عمومی عملی 2 واحد

1 - 1 - 3 - آسیب شناسی عمومی نظری (4 واحد)

سرفصل دروس:

1 - کلیات پاتولوژی، آزارهای سلولی، رشد و واکنشهای سلولی

الف - کلیات پاتولوژی شامل: تاریخچه، تعاریف و تقسیم بندی های علمی و عملی پاتولوژی

ب - آزارهای سلولی شامل: علل عمومی، مکانیزمهای عمومی، علل و مکانیزم در آزارهای ایسکمیک و هیپوایسکمیک، مکانیزم در آزارهای سلولی غیرقابل برگشت - نقش رادیکالهای آزاد در آزار سلولی، نکروز و انواع آن، اندوخته شدن غیر طبیعی مواد در سلول (چربیها - پروتئین ها، قندها، پیگمانها، عناصر و املاح ...)

ج - چگونگی رشد و تمایز سلولی شامل: سیکل سلولی، حوادث مولکولی در رشد سلولی، عوامل محرک رشد، عوامل مهار کننده رشد سلولی

د - واکنش های سلولی شامل: آتروفی، هیپرتروفی، هیپرپلازی، متاپلازی

2 - آماس و ترمیم در نسوج

الف - آماسهای حاد، مزمن و تحت حاد، تغییرات عروقی، حوادث سلولی و تحولات شیمیائی

ب - سیستمهای مداخله گر در آماس شامل: سیستم کمپلمان سیستم انعقادی و سیستم کینین

ج - ترمیم در پی آماس: مکانیزمهای ترمیم نسجی

3 - اختلالات همودینامیک

الف - ادم

ب - پرخونی و احتقان، خونریزی، هموستاز، ترومبوز، انعقاد خون

ج - آمبولی و انواع آن

د - انفارکتوس نسجی و شوک و پاتوژنی آن

4 - بیماریهای ژنتیک

الف - تعاریف ضروری در شناخت ژنها و کروموزومها و آرایش ها و تغییرات طبیعی و غیر طبیعی در آنها

ب - اختلالات ژنی شامل: نحوه توارث در بیماریهای اتوزوم غالب، مغلوب و وابسته به X و ذکر نمونه هائی از هر یک

ج - اختلالات کروموزومی و ذکر برخی از انواع آنها

د - اختلالات توارثی چند عاملی مثل فشار خون، نقرس ....

5- ایمونوپاتولوژی

- الف - جنین شناسی، سلول و بافت شناسی سیستم ایمنی
- ب - سیتوکائین ها - معرفی ساختمان و عمل سیستم H.L.A
- ج - مکانیزمهای آسیب های بافتی ایمونولوژیک (واکنش های افزایش حساسیت ایمنی) و ذکر انواع واکنش های آن (چهار نوع)
- د - پیوند و رد پیوند و مکانیزمهای مربوطه
- ه - مکانیزم بیماری زائی در بیماریهای اتوایمیون و ذکر نمونه هائی از آنها
- و - مکانیزم بیماری زائی در سندرومهای ناشی از نقص سیستم ایمنی و ذکر نمونه هائی از آنها
- ز - آمیلوئیدوزیس

6- نئوپلازی

- الف - تعاریف، نامگذاری و طبقه بندی تومورها - مشخصات تومورهای خوش خیم و بدخیم - متاستاز
- ب - مبانی مولکولی کانسرها (اتیوپاتوژنی)
- ج - جنبه های بالینی و روش های تخصصی تومورها

7- عفونتها

- الف - اصول کلی و پاتوژنی بیماریهای عفونی، طبقه بندی بیماریهای عفونی براساس نوع میکروب
- ب - بررسی عفونتهای باکتریال، ریکتزیا، کلامیدیازیس، قارچها، انگل ها و ویروسها

8- اختلالات تغذیه ای و متابولیکی

9- پاتولوژی عوامل محیط زیست

10- بیماریهای نوزادی و شیرخوارگی

2- 13- آسیب شناسی عمومی عملی (2 واحد)

عناوین لامهائی که در پاتولوژی عملی لازم است دیده شوند بشرح زیر میباشند:

- 1- نکروز
- 2- تغییر چربی
- 3- رسوب هیالین
- 4- آمیلوئیدوزیس
- 5- آماس حاد
- 6- آماس مزمن
- 7- زخم و نسج ترمیمی
- 8- ترومبوز
- 9- پرخونی و احتقان
- 10- آمبولی
- 11- آنفارکتوس نسجی
- 12- پنومونی
- 13- سل
- 14- اکتینومیکوز
- 15- آمیبیاز در روده
- 16- کیست هیداتیک

- 17 - زگیل (پاپیلوما)
- 18 - کارسینوم سلول های بازال پوست
- 19 - کارسینوم سلول های سنگ فرشی
- 20 - خال
- 21 - ملانوم
- 22 - لیپوم
- 23 - لیپوسارکوم
- 24 - فیبروم
- 25 - فیبروسارکوم
- 26 - استئوکندروم
- 27 - کندروم
- 28 - استئوسارکوم
- 29 - همانژیوم
- 30 - آنژیوسارکوم
- 31 - تراتوم خوش خیم
- 32 - تراتوم بدخیم
- 33 - مول هیداتیدفرم
- 34 - کوریوکارسینوم

لازم به ذکر است که طی 17 جلسه و در هر جلسه دو عدد لام نشان داده می شود.

14 - آناتومی عمومی

تعداد و نوع واحد: 6 واحد (3 واحد نظری و 3 واحد عملی)

هدف: قرار گرفتن ساختمان ماکروسکوپی بدن انسان

1 - 14 - آناتومی عمومی نظری (3 واحد)

2 - 14 - آناتومی عمومی عملی (3 واحد)

1 - 14 - آناتومی عمومی نظری (3 واحد)

سرفصل دروس:

- 1 - شرح کامل در مورد استخوانهای (سر و صورت) - استخوان های پیشانی - غربالی - آهیانه - پشت سری
- 2 - شرح استخوانهای شب پره و گیجگاهی
- 3 - شرح کامل استخوانهای فک تحتانی و فک فوقانی - استخوان بینی - استخوان کامی - شاخک تحتانی - استخوان اشکی - استخوان گونه
- 4 - شرح بقیه استخوانهای صورت و استخوان لامی و مهره های گردن و مختصری در مورد استخوان جناغ و ترقوه و کتف
- 5 - حدود گردن - شرح عناصر سطح قدامی طرفی گردن - شرح نیام های سطحی و عمقی و جلوی مهره ای عضله پوستی گردن و عضلات فوق لامی و تحت لامی.
- 6 - غده تیروئید - عضله جناغی چنبری پستانی - مثلث های گردن و عناصر داخل آنها و عروق اصلی گردن - غلاف کاروتید
- 7 - عضلات نردبانی - قوس عصبی زیر زبانی - شبکه عصبی گردن - شبکه عصبی بازوئی - شریان و ورید زیر چنبری

8- شبکه های عصبی ثباتی - شریان ثبات خارجی و داخلی و شرح کامل شریان درقی فوقانی - شرح کامل عصب ویگوس و زنجیره سمپاتیک

9- غده تحت فکی و زیر زبانی - عضلات پوستی صورت - عصب و شریان و ورید صورتی - اعصاب حسی صورت

10 - ناحیه ماضغه و محتویات ناحیه گیجگاهی و ناحیه بناگوشی و محتویات - حدود ناحیه رجلی فکی

11 - عناصری که در ناحیه رجلی فکی وجود دارند - عصب فکی اصلی و تحتانی - شریان و ورید فکی داخلی عضلات رجلی خارجی و داخلی

12- ساختمان پرده مننژ - وریدهای مننژ - شریانهای مننژ - دوازده زوج اعصاب مغزی - شریانها - وریدهای مغزی

13 - چشم

14 - گوش

15 - حدود و شرح کامل ناحیه خلف نیزه ای و محتویات آن - حلق و نرم کام

16- شرح کامل حنجره

17 - شرح کامل دهان و زبان

18 - آناتومی عمومی توراکیس

نور و آناتومی:

کلیات

1 - کلیات نورون، سیناپس، رویان شناسی، اعصاب مرکزی

2 - نخاع شوکی

3 - رومبانسفالون پیاز نخاع، پل وارول، مخچه بطن چهارم

4 - مغز میانی - برانسفالون - دیانسفالون

5- ساختمان داخلی نیمکره مغز - بافت سفید - نیمکره های مغز - بطن طرفی

6 - رابطه های بین نیمکره ها، شیار پیشا، مننژها

7- گردن خون در دستگاه عصبی مرکزی - دستگاه عصبی خودکار راههای عصبی - راههای حس دستگاه و راه حس بویائی - راه حس

چشایی

8 - راه حس شنوائی - راههای تعادل - راههای حرکتی

9 - استخوان شناسی - ستون مهره ای - استرنوم - دنده ها - استخوان ترقوه - جدار توراکیس

10 - ربه (پلورا) - قلب - مدیاستینوم

2- 14- آناتومی عمومی عملی (3 واحد)

سرفصل دروس:

1 - استخوان شناسی عملی سر و صورت

2 - تشریح سر و صورت و گردن

3 - مختصری درباره اندام فوقانی و تحتانی

4 - مختصری درباره تنه و لگن

15 - انگل شناسی

تعداد و نوع واحد: (1 واحد نظری - عملی)

هدف: آشنائی با بیماریهای انگلی و قارچی که در محوطه دهان و مخاط آن ایجاد ضایعه کرده و یا بطور آزاد در آنجا زندگی می کنند و نیز آلودگیهای انگلی که از طرف دندانپزشک ممکن است به بیمار منتقل شود و یا آنکه خود وی بدان مبتلا باشد و باید آگاهی نسبت بدان داشته باشد.

سرفصل دروس نظری:

الف) کلیات انگل شناسی:

- 1- تعریف انگل - تقسیم بندی انگلها - رابطه انگل با میزبان و بالعکس - نمگذاری انگلها - عوامل انگلی آلوده کننده دهان
- 2- تک یاخته ها تعریف و مشخصات تک یاخته ها و انواع آن ها
- 3- خصوصیات آمیب ها: آنتامیباژنژیوالیس
- 4- خصوصیات تریکوموناسها و تریکومونانتاکس
- 5- لیشمانیا
- 6- توکسوپلازما و پنوموسیستیس
- 7- کلیات کرمها و انواع کرمها - فاسیولا و دیکروسلیوم

ب) کلیات قارچ شناسی:

- 1- کاندیدیازیس برفک - پرلش و علائم بالینی
- 2- اکتینومایکوزیس و ژئوتریکوزیس
- 3- اسپروزیلیوس - موکورومایکوزیس
- 4- رنوسیورودیوزیس و اسپوروتریکوزیس
- 5- قارچ های دو شکل پاتوژن بلاستومایکوزیس هیستوپلاسموزیس

سرفصل دروس عملی:

- 1- کرم شناسی نمونه نماتود و سستود: فاسیولا و دیکروسلیوم
- 2- تک یاخته شناسی آمیپها - تریکومونا: لیشمانیا - توکسوپلازما
- 3- تشخیص آزمایشگاهی کاندیدیازیس
- 4- تشخیص آزمایشگاهی اسپروزیلوس - اسپروتریکوز - موکور - اسپورتریکوز - هیستوپلاسموز

16- ایمنی شناسی

تعداد و نوع واحد: 3 واحد (2/5 واحد نظری و 0/5 واحد عملی)

هدف: آشنائی با سیستم ایمنی بدن

- 1- 16- ایمنی شناسی نظری (2/5 واحد)
- 2- 16- ایمنی شناسی عملی (0/5 واحد)
- 1- 16- ایمنی شناسی نظری (2/5 واحد)

سرفصل دروس:

- 1- کلیات ایمنولوژی
- 2- خواص و صفات آنتی ژنها، طبیعی، مصنوعی، پروتئینی، هاپتن ها، سموم و اتوآنتی ژنها، آلرژنها
- 3- سلولهای صلاحیت دار و اعضای لنفاوی:
- 4- لنفوسیت های T و B، پلاسموسیتها، متوسیتها، ماست سل ها، ماکروفاژها، سلولهای سیستم رتیلولاندوتلیال
- 5- ایمنوگلوبولین ها:
- 6- ساختمان

- 7- عمل رده ها: IgD IgE IgA IgM IgG
- 8- ژنتیک ایمنونوگلوبولین ها
- 9- تولید ایمنونوگلوبولین ها
- 10- کمپلمان و اجزاء آن:
- 11- ساختمان و پیدایش
- 12- روش های فعال شدن
- 13- کمبود های ارثی و بیماریهای بازدارنده ها
- 14- پاسخ های غیر اختصاصی: انفلاماسیون، فاگوسیتوز
- 15- ایمنولوژی پیوند و دفع آن
- 16- مکانیزم پدیده های مقاومت بدن: طبیعی، مادرزادی، اکتسابی (فعال و غیرفعال و ادینو یا انتقالی)
- 17- واکنش های آنتی ژن و آنتی بادی
- 18- افزایش حساسیت زودرس
- 19- سیتوتوکسی سیته، ایمنوهمولیز و ایمنوسیتولیز
- 20- ایمنونوکمپلکس ها
- 21- حساسیت دیررس، واسطه های بیولوژیک در ایمنی سلولی
- 22- ایمنونولوژیک (سیستم HLA)
- 23- ایمنونوماتولوژی: گروههای خونی، انتقال خون و ناسازگاریهای مادر و جنین
- 24- تولرانس در ایمنی
- 25- اتوایمنیته: مکانیزم، تشخیص و درمان
- 26- ایمنونولوژی سرطان:
- 27- فاکتورهای موجود در ایجاد ایمنی سرطان
- 28- تشخیص همورال و سلولی
- 29- ایمنواسستمولاسیون
- 30- درمان و ایمنولوژی
- 31- ایمنوسوپرسورها: بیولوژیک، شیمیائی
- 32- ایمنونولوژی بیماریهای عفونی: باکتریائی، انگلی، ویروسی
- 33- کمبودهای ایمنی

2- 16- ایمنی شناسی عملی (0/5 واحد)

سرفصل دروس:

(کارهایی که باید توسط خود دانشجو انجام گیرد):

- 1- پریسپیتاسیون در لوله و در ژل
- 2- آگلوتیناسیون میکروبی: رایت یا ویدال
- 3- آگلوتیناسیون خونی: تعیین RHO.ABO
- 4- آزمایش فلوکولاسیون: V.D.R.L.
- 5- اندازه گیری ASO

(کارهاییکه بصورت دمنستراسیون باید انجام بگیرد):

- 1 - الکتروفورز و ایمونوالکتروفورز
- 2 - تست کومبس Coombs test
- 3 - کراس ماچ Cross match
- 4 - تیتراژ کمپلمان

17 - بافت شناسی انسانی

تعداد و نوع واحد: 3 واحد (2 واحد نظری و 1 واحد عملی)

هدف: قرارگرفتن ساختمان سلولی و میکروسکوپی بدن انسان

1 - 17 - بافت شناسی انسانی نظری (2 واحد)

2 - 17 - بافت شناسی انسانی عملی (1 واحد)

1 - 17 - بافت شناسی انسانی نظری (2 واحد)

سرفصل دروس:

- 1 - سلول و مقدمات بافت شناسی
- 2 - انواع بافت پوششی
- 3 - بافت همبند خاص (سلولها)
- 4 - بافت همبند خاص (رشته و ماده بنیادی)
- 5 - انواع بافت همبند (استخوان و انواع آن - عضله و انواع آن - غضروف و انواع آن)
- 6 - خون و لطف
- 7 - اعصاب (مرکزی - محیطی و انتهای عصب)
- 8 - گردش خون
- 9 - دستگاه دفاعی و عقده لنفاوی
- 10 - طحال و تیموس
- 11 - بافتهای لنفوئید
- 12 - پوست و ضمام پوست
- 13 - غدد بزاقی
- 14 - دهان
- 15 - حلق
- 16 - زبان
- 17 - مری
- 18 - دندان
- 19 - معده و غدد آن
- 20 - روده ها و آپاندیس
- 21 - کبد
- 22 - کیسه صفرا و پانکراس
- 23 - بیئی
- 24 - سینوسها
- 25 - حنجره

- 26 - نای
- 27 - ریه و جنب
- 28 - کلیه
- 29 - مجاری ادراری
- 30 - بیضه
- 31 - مجاری منی بر
- 32 - پروستات
- 34 - رحم
- 35 - لوله رحم
- 36 - مثانه
- 37 - غدد داخلی
- 38 - اعصاب مرکزی
- 39 - گوش

2- 17 - بافت شناسی انسانی عملی (1 واحد)

سرفصل دروس:

نمایش لامهای مربوط به بافتهای بدن

18 - بهداشت عمومی و آشنائی با نظام ارائه خدمات بهداشتی درمانی

تعداد و نوع واحد: (2 واحد نظری)

هدف: آشنائی دانشجو با اصول کلی بهداشت عمومی و جنبه های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی آن در جامعه اصول پیشگیری از بیماریها.

آشنائی با تشکیلات بهداشتی و درمانی و آموزش پزشکی در کشور ایران و سازمانهای بین المللی بهداشتی

سرفصل دروس:

- 1 - مقدمه
- 2 - تعریف سلامتی به روایت W.H.O
- 3 - تعریف بهداشت عمومی
- 4 - اصطلاحات متداول در بهداشت عمومی
- 5 - آشنائی با (P.H.C)
- 6 - اصول پزشکی پیشگیری و کنترل بیماریهای واگیر
- 7 - اکولوژی محیط زیست و مهندسی بهداشت
- 8 - آمار بهداشت
- 9 - بهداشت خانواده
- 10 - آموزش بهداشت
- 11 - آزمایشگاه بهداشت
- 12 - پرستاری بهداشت جامعه
- 13 - بهداشت روانی
- 14 - بهداشت حرفه ای

- 15 - آشنائی با (WHO) سازمان بهداشت جهانی شعب و وظایف آن
- 16 - آشنائی با نظام ارائه خدمات بهداشتی درمانی و سطوح مختلف ارائه خدمات در کشور
- 17 - تعریف و تاریخچه وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
- 18 - آشنائی با حوزه معاونت بهداشتی در دانشگاه ها
- 19 - بازدید از یک خانه بهداشت و یک مرکز بهداشتی، درمانی روستائی و یا شهری

19 - بیوشیمی

تعداد و نوع واحد: 5 واحد (4 واحد نظری و 1 واحد عملی)

هدف: شناخت بیوشیمی و ساختمان بدن انسان از نظر بیوملکولی

1 - 19 - بیوشیمی نظری (4 واحد)

2 - 19 - بیوشیمی عملی (1 واحد)

1 - 19 - بیوشیمی نظری (4 واحد)

سرفصل دروس:

- 1 - مقدمه شناخت بیوشیمی و ساختمان بدن انسان از نظر بیوملکولی
- 2 - ساختمان شیمیائی کربوهیدراتها
- 3 - ساختمان شیمیائی لیپیدها
- 4 - ساختمان شیمیائی اسیدهای آمینه، پروتئینها، شرح مختصری از خواص آب، pH و تامپون
- 5 - ساختمان شیمیائی نوکلئوزیدها و نوکلئوتیدهای آزاد
- 6 - ویتامینها و کوآنزیمها
- 7 - آنزیمها
- 8 - هورمونها (ساختمان شیمیائی، طبقه بندی و مکانیزم اثر)
- 9 - اکسیداسیون بیولوژیک، انرژى و زنجیر انتقال الکترون
- 10 - غشاء سلولی و انتقالات
- 11 - مکانیسم هضم و جذب (باختصار) و متابولیسم کربوهیدراتها
- 12 - مکانیسم هضم و جذب (باختصار) و متابولیسم لیپیدها
- 13 - مکانیسم هضم و جذب (باختصار) و متابولیسم پروتئینها، سرنوشت گروه آمین اوره سازی و متابولیسم بعضی از اسیدهای آمینه
- 14 - متابولیسم اسیدهای نوکلئیک و نوکلئوتیدها
- 15 - بیوسنتز اسیدهای نوکلئیک، پروتئین ها و اثر آنتی بیوتیکها
- 16 - ترکیبات شیمیائی خون
- 17 - آب و الکترولیتها
- 18 - تنظیم متابولیسم
- 19 - تغذیه

2 - 19 - بیوشیمی عملی (1 واحد)

سرفصل دروس:

گروه بیوشیمی باتوجه به امکانات خود در زمینه های زیر برنامه درس عملی را تنظیم مینماید.

1 - آشنائی با وسایل آزمایشگاهی

- 2- آزمایش ادرار
- 3- آزمایش بعضی از ترکیبات خون
- 4- اندازه گیری پروتئینهای تام سرم و الکتروفورز پروتئین ها
- 5- اندازه گیری بعضی از آنزیمهای سرم و در صورت امکان ایزوآنزیمها
- 6- اندازه گیری الکترولیت‌های سرم و عناصر کمیاب

20- جنین شناسی انسانی

تعداد و نوع واحد: (1 واحد نظری)

هدف: فراگیری مراحل تکامل جنین در انسان

سرفصل دروس:

الف) جنین شناسی عمومی:

- 1- تاریخچه و اهمیت جنین شناسی
- 2- اعضاء تناسلی
- 3- پیدایش سلولهای تناسلی یا گامتوژنز
- 4- تغییرات دستگاه تناسلی زن (سیکلهای تناسلی) هورمونهای مربوط به تولید مثل
- 5- اولین هفته تکامل (گشش گیری تا جایگزینی تخم) ناهنجاریها
- 6- دومین و سومین هفته تکامل (جنین دو لایه ای و سه لایه ای)
- 7- تکامل تروفوبلاستها
- 8- هفته های چهارم تا هشتم تکامل (دوره امبریونیک)
- 9- لایه های زاینده و مشتقات آنها
- 10- لایه های سوماتیک و ویسرال مزودرم
- 11- دستگاه قلبی عروقی
- 12- قوسهای برانشی یا قوسهای حلقی
- 13- بافت‌هایی که از مزودرم بوجود می‌آیند
- 14- لایه زاینده آندودرمال
- 15- لایه زاینده اکتودرمال
- 16- شکل خارجی جنین در طی ماه دوم تکامل
- 17- پیدایش دستها و پاها
- 18- تکامل از اول ماه سوم تا آخر ماه دهم (دوره فیتال)
- 19- تکامل جفت و بندناف

ب) جنین شناسی اختصاصی:

- 1- تکامل سیستم استخوانی
- 2- غضروفی
- 3- اسکلت بدن
- 4- تکامل سیستم عضلانی
- 5- تکامل ساختمان صورت سقف دهان و بینی
- 6- تکامل دهان و دندان

- 7- تکامل پوست و مو
- 8- غدد چربی
- 9- غدد عرق
- 10- پستان
- 11- تکامل سیستم های تنفسی و گوارشی
- 12- تکامل سیستم عصبی و اعضاء حماسه

21- روانشناسی عمومی

تعداد و نوع واحد: (2 واحد نظری)

هدف: آشنائی دانشجویان با نحوه تکامل شخصیت و رشد کودکان و نوجوانان و مشخص کردن عواملی که باعث بیماری می گردند و بحث در مورد بیماری روان تنی و مسائل مختلف در این قسمت.

سرفصل دروس:

- 1- مقدمات و تعاریف روانشناسی از دیدگاههای مختلف
- 2- مفهوم نفس و عقل از دیدگاه قرآن
- 3- رشد از دیدگاههای مختلف و تفاوتهای فردی
- 4- ادراک و حافظه
- 5- هوش (تعاریف و آزمونهای هوشی و نظریات مختلف در این زمینه)
- 6- یادگیری (انواع، اهداف و نظریات)
- 7- شخصیت (رویکرد عصب شناسی، پدیده شناسی - روان تحلیلی - شناختی - وجود گرایی)
- 8- اختلالات شخصیت و طبقه بندی بیماریهای روانی - رفتارهای به هنجار و ناهنجار
- 9- رابطه پزشک و بیمار از دیدگاههای مختلف

22- ژنتیک انسانی

تعداد و نوع واحد: (2 واحد نظری)

هدف: مطالعه پدیده توارث در انسان در سطح خانواده و جمعیت می باشد.

سرفصل دروس:

- 1- اصول توارث - بیماریهای کروموزومی - بیماریهای ژنی.
- 2- انواع توارث بیماریها - ازدواجهای خانوادگی - بیماریهای وابسته به جنس
- 3- بیماریهای پلی ژن - بیماریهای جنینی - ناسازگارهای گروههای خونی
- 4- ایمونوژنتیک - بیماریهای هموگلوبین های غیر طبیعی
- 5- کشت کروموزومی - مشاوره ژنتیکی - بیماریهای مادرزادی

23- فیزیکی پزشکی

تعداد و نوع واحد: 2 واحد نظری - عملی (1/5 نظری و 0/5 واحد عملی)

هدف: شناخت فیزیک پزشکی و ارتباط و کاربرد آن در پزشکی و دندانپزشکی

سرفصل دروس:

1 - فیزیک بینائی:

ماهیت و خواص نور مرئی، اشعه زیر قرمز، اشعه ماوراء بنفش و کاربرد پزشکی و دندانپزشکی آنها مطالعه فیزیکی چشم، تشخیص و تصحیح ناهنجاریهای کروی، آستیگماتیسم و طرق تحقیق آن، مشخصات شبکیه، میدان بینائی، تیزبینی، دیدن رنگ، دیدن با دو چشم، درک برجستگی اجسام

برنامه عملی (متناسب با امکانات موجود)

2 - امواج وراء صوتی و کاربرد پزشکی آن:

تولید و خواص امواج وراء صوتی

خواص شیمیائی و بیولوژیکی امواج وراء صوتی

کاربرد امواج وراء صوتی در پزشکی و دندانپزشکی

برنامه عملی (متناسب با امکانات موجود)

3 - کاربرد جریانهای پرفرکانس در پزشکی و دندانپزشکی:

- تولید و خواص جریانهای پرفرکانس

- خواص فیزیولوژیکی و موارد استعمال جریانهای پرفرکانس در پزشکی و دندانپزشکی

- جراحی الکتریکی

- حرارت درمانی

- اثرات سوء و جریان الکتریسیته بر بدن راههای مختلف آن

برنامه عملی (متناسب با امکانات موجود)

4 - پزشکی هسته ای:

ساختمان اتم و انرژی هسته ای

رادیواکتیو و خواص آن (پرتوهای یونساز)

رادیواکتیویته طبیعی

نوترونها، رادیواکتیویته طبیعی

تشخیص و سنجش مواد رادیواکتیویته

مولکولهای نشاندار و موارد استعمال پزشکی و دندانپزشکی آن

موارد استعمال رادیوایزوتوپها در تشخیص و درمان

برنامه عملی (متناسب با امکانات موجود)

5 - مبانی فیزیکی رادیولوژی و رادیوتراپی:

ماهیت و خواص اشعه ایکس

مولدهای اشعه ایکس

جذب و اندازه گیری اشعه ایکس

اصول فیزیکی پرتوتشخیصی و پرتودرمانی

رادیوبیولوژی

حفاظت در برابر پرتوهای یون ساز

6 - لیزر در دندانپزشکی

تولید - خواص نور لیزر - انواع لیزرها - کاربردهای کلینیکی در دندانپزشکی

24 - فیزیولوژی

تعداد و نوع واحد: 6 واحد (5 واحد نظری و 1 واحد عملی)

هدف: فراگرفتن عمل سلول، اندام، دستگاههای بدن و ارتباط آنها با یکدیگر

1 - 24 - فیزیولوژی نظری (5 واحد)

2 - 24 - فیزیولوژی عملی (1 واحد)

1 - 24 - فیزیولوژی نظری (5 واحد)

سرفصل دروس:

1 - فیزیولوژی سلول و محیط آن:

هموستازیس و بخشهای مایعی بدن - ساختمان و فیزیولوژی غشاء سلول - مکانیسمهای انتقال (انتقال فعال، غیرفعال و تسهیل شده) - پتانسیل غشاء - فیزیولوژی غشاء بافتهای تحریک پذیر (عصب، عضله) - پتانسیل عمل و انتشار آن - پتانسیل عمل در تار عصبی - مقایسه پتانسیلهای عمل در عضله قلب، عصب و عضلات مخطط و صاف - انقباض عضله صاف پتانسیل علم مرکب - هدایت در سیناپس (عصب با عصب، عصب با عصب مخطط، عصب با عضله صاف) - فیزیولوژی ارگانلهای سلول

2 - فیزیولوژی خون:

فیزیولوژی بافتهای خونساز و مراحل خونسازی - فیزیولوژی گلبولهای قرمز - بحث کامل درباره هموگلوبین و نقش آن در حمل گازها - فیزیولوژی گلبولهای سفید - فیزیولوژی پلاکتها و مکانیزم انعقاد خون - فیزیولوژی پلازما و لنف

3 - فیزیولوژی عضله قلب:

آناتوموفیزیولوژی قلب - ویژگیهای عضله قلب (الکتریکی، هدایتی، تأمین و مصرف اکسیژن) مکانیک قلب (سیستول و دیاستول، سیکل قلب) برون ده قلب - اعصاب خارجی قلب - اثر یونها و هورمونها بر روی قلب - خودکاری قلب و بافت ویژه انتقال تحریکات در قلب - الکتروکاردیوگرافی - اطلاعات کلی درباره وکتورکاردیوگرام - جریان صدمه - اختلالات ریتم قلب مراکز نابجا - ضربات زودرس

4 - فیزیولوژی گردش خون:

قوانین فیزیکی گردش خون عمومی (مقاومت عروقی، ویسکوزیته، جریان خون در عروق، فشار خون، فشار بحرانی انسداد) - عوامل ایجاد کننده جریان خون (پمپ قلب، مقاومت عروقی، حجم خون) - گردش خون شریانی (فشار شریانی، نبض شریانی و عوامل مؤثر در آن، فیزیولوژی آرتریولها، فشار متوسط شریانی، روشهای اندازه گیری فشار خون شریانی) - گردش خون مویرگی (تبادلات مویرگی، فشارهای اسمتیک و هیدرواستاتیک در مویرگها، قانون استارلینگ) گردش خون وریدی (اعمال انتقالی و ذخیره ای وریدها، پمپ وریدی، نبض وریدی مرکزی، اندازه گیری فشار وریدی) تنظیم پرونده قلبی و روشهای اندازه گیری آن (قوانین هترومتریک و هومئومتریک) - تنظیم عصبی فشار خون (رفلکسهای گردش خون شامل رفلکسهای گیرنده فشاری شیمیائی) - تنظیم هومورال گردش خون (نقش کلیه، نقش هورمونها و یونهای موجود در خون) - تنظیم گردش خون در بافتهای اختصاصی. (قلب، مغز، احشاء پوست، عضلات) - گردش خون ریوی - جریان لنف - تأثیر فعالیتهای عضلانی بر سیستم قلب و گردش خون بطور کلی - شوک گردش خونی.

5 - فیزیولوژی تنفس:

آناتوموفیزیولوژی دستگاه تنفس - مکانیک تنفس (عضلات تنفسی، فشار داخل حبابچه ای، فشار فضای جنبی) - قابلیت ارتجاع ریه و قفسه سینه - قابلیت پذیرش ریوی - نقش سورفکتانت - کار تنفسی (کار ارتجاعی، کار غیر ارتجاعی شامل کار ویسکوزیته ای و کار مجاری هوایی) - حجم و ظرفیتهای ریوی - حجم دقیقه ای - بازدم سریع در ثانیه - حداکثر شدت جریان میان بازدمی - حداکثر ظرفیت تنفسی منحنی جریان - فضای مرده و تهویه حبابچه ای - قوانین گازها در رابطه با انتقال آنها از غشاء واحد تنفسی - ترکیب و فشار گازهای داخل حبابچه ای - ترکیب گازهای خون وریدی مجاور حبابچه ها - تبادلات گازی بین حبابچه ها و خون - نسبت تهویه به جریان خون - انتقال گازهای تنفسی در خون (یادآوری اهمیت هموگلوبین در انتقال گازهای تنفسی) - تبادلات گازی در بافتها - مرکز تنفس و قسمتهای مختلف

تشکیل دهنده آن - کنترل عصبی تنفس - کنترل هومورال تنفس - تنفس در شرایط غیرعادی (ارتفاعات، فعالیت عضلانی، تنفس جنین) - اعمال غیر تنفسی ریه ها

6 - فیزیولوژی کلیه - تنظیم مایعات بدن:

آناتوموفیزیولوژی کلیه - گردش خون کلیوی - ساختمان نفرون - فیلتراسیون گلومرولی و اندازه گیری آن - مکانیسمهای توبولی برای جذب و دفع مواد مختلف - کلیانس پلاسم - مکانیسمهای کلیوی برای رقیق و غلیظ کردن ادرار - مکانیسم خود تنظیمی گردش خون کلیوی - مقایسه ترکیبات ادرار و خون - کنترل حجم مایع خارجی سلولی و غلظت الکترولیتها در آن - مکانیسم ادرار کردن

7 - فیزیولوژی تنظیم pH خون شریانی:

تعریف pH - فرمول هندرسن هلسباخ - انواع اسیدوز و آلکالوز و مکانیسمهای جبرانی - اثر بافرهای خون - بافرهای مایع خارجی سلولی - بافرهای داخل سلولی - نقش دستگاه تنفس در تنظیم pH - نقش کلیه در تنظیم pH

8 - فیزیولوژی دستگاه گوارش و متابولیسم:

کلیات اعمال حرکتی دستگاه گوارش - جویدن و بلع - اعمال حرکتی معده - اعمال حرکتی روده باریک - حرکات روده بزرگ و ناحیه رکتوآنال و رفلکس اجابت مزاج - ترشح بزاق و گوارش شیمیائی در دهان - ترشح معده و تنظیم ترشح معده - گوارش معدی - ترشح اگزوکراین پانکراس و عمل گوارشی آن - ترشح صفرا و عمل گوارشی آن - ترشح و گوارش روده ای - جذب در دستگاه گوارش - اعمال متابولیک کبد - تعادل رژیم غذایی - اثرات فیزیولوژیک ویتامینها - جویدن و مکانیسم عصبی عضلانی آن

9 - فیزیولوژی دستگاه عصب:

فیزیولوژی حسهای پیکری - فیزیولوژی نخاع شوکی - فیزیولوژی تنه مغزی - فیزیولوژی مغز میانی - فیزیولوژی مخچه - فیزیولوژی تالاموس - فیزیولوژی هیپوتالاموس - فیزیولوژی قشرمغز - سیستم عصبی خود مختار - تنظیم درجه حرارت بدن - حس شنوایی و اختلالات آن - حس بینائی و فیزیولوژی چشم - اطلاعات کلی درباره: یادگیری و حافظه و رفلکسهای شرطی، مایع مغزی نخاعی - فیزیولوژی چشائی و بویائی - اعمال حرکتی تشکیلات شبکه ای - هسته های قاعده ای - صرع - فیزیولوژی درد و تئوریهای درد

10 - فیزیولوژی غدد درون ریز و دستگاه تناسلی:

مقدمه هورمون شناسی و مکانیسم عمل آنها - فیزیولوژی غدد آدنوهیپوفیز و نوروهیپوفیز - رابطه هیپوفیز با هیپوتالاموس - فیزیولوژی غدد تیروئید - فیزیولوژی غدد پاراتیروئید و متابولیسم کلسیم - لوزالمعده - اندوکراین و تنظیم میزان قند خون - فیزیولوژی غدد فوق کلیوی (بخش قشری و بخش مرکزی) - اطلاعات کلی درباره: فیزیولوژی تیموس و اپی فیز، فیزیولوژی یائسگی، فیزیولوژی بلوغ در پسرها و فیزیولوژی پروستاگلاندینها، فیزیولوژی سیکل ماهانه تذکر: فیزیولوژی سلول و محیط آن - تنفس - کلیه و تنظیم مایعات بدن - دستگاه گوارش و متابولیسم گردش خون عیناً مانند فیزیولوژی پزشکی تدریس می گردد ولی با حجم کمتر.

24 - 2 - فیزیولوژی عملی (1 واحد)

سرفصل دروس عملی:

برنامه عملی متناسب با سرفصل دروس فوق می باشد.

25 - میکروب شناسی

تعداد و نوع واحد: 4 واحد (3 واحد نظری و 1 واحد عملی)

هدف: آشنائی با ساختمان میکروارگانیسمها و ارتباط آنها با بیماریهای شایع دهان و دندان

1 - 25 - میکروب شناسی نظری (3 واحد)

2 - 25 - میکروب شناسی عملی (1 واحد)

1 - 25 - میکروب شناسی نظری (3 واحد)

سرفصل دروس:

- 1- تعریف و طبقه بندی باکتریها
- 2- اختلاف اوکاریوتها و پروکاریوتها
- 3- تعریف و تقسیم باکتری شناسی
- 4- تاریخچه باکتری شناسی
- 5- شکل و اندازه و ساختمان تشریحی باکتریها
- 6- ترکیب شیمیائی و تولید مثل باکتریها
- 7- طرز مطالعه باکتریها
- 8- دوره های حیاتی باکتریها
- 9- تغییرات باکتریها: فنوتیپیک، ژنوتیپیک و غیره
- 10- متابولیسم باکتریها
- 11- اثر عوامل فیزیکی روی باکتریها
- 12- اثر عوامل شیمیائی روی باکتریها
- 13- اثر مواد ضد میکروبی روی باکتریها
- 14- اکولوژی باکتریها
- 15- فلور طبیعی دهان
- 16- اپیدمیولوژی باکتریها (در مورد باکتریها و ویروسهای شایع ذکر می شود)
- 17- بیماریزائی باکتریها
- 18- دفاع بدن در مقابل باکتریها
- 19- میکروکوکاسیه ها: استافیلوکوک
- 20- استرپتوکوکاسیه آ: استرپتوکوک، پنوموکوک
- 21- نایسریاسیه ها
- 22- ویوناسیه ها: گونوکوک مننگوکوک و ویونلا
- 23- باسیلاسیه ها: باسیلوسها، کلوستریدیومها
- 24- لاکتوباسیلها
- 25- آکتی نومیستالها: کورینه فرمها، میکوباکتریومها، آکتینومیستها و نوکاردیا
- 26- آنتروباکتریاسیه ها: سالمونلاها، شیگلاها، اشریشیاها، کلبسیلا، سیتروباکتر، ادواردسیلا، اروینیا
- 27- پseudomوتاهها
- 28- بروسلاها، یرسنیاها، هموفیلوسها، برده تلاها، آکالی ژنس، آکروموباکتر.
- 29- باکترئیدیاسه ها: باکترئیدها (پروفیروموناتاها)، فوزوباکتریومها، لپتوتریکیا
- 30- ویبریوناسیه ها
- 31- اسپیریلاسیه ها
- 32- اسپیرکتاسیه ها: اسپیروکت ها، بورلیاها، لپتوسپیراها
- 33- کلومیڈیاسیه ها
- 34- ریکتزیاها
- 35- کلامیداسه ها

2-5-2- میکروب شناسی عملی (1 واحد)

سرفصل دروس:

- 1- آشنائی با میکروسکوپ و وسائل آزمایشگاه میکروبیشناسی
- 2- استریلیزاسیون
- 3- مشاهده و شناخت
- 4- محیطهای کشت میکروبی
- 5- نمونه برداری (روش اسمیر و...) از فلور طبیعی دهان و نواحی مختلف دهان
- 6- طرز کشت و جدا کردن باکتریها
- 7- طرز تهیه، گسترش و رنگ آمیزی باکتریها و دیدن محرک آنها
- 8- آزمایش ریزینی و کشت انواع استافیلوکوکها و تشخیص استافیلوکوک بیماریزا از غیربیماریزا
- 9- آزمایش ریزینی و کشت استرپتوکوک و پنوموکوک، مطالعه انواع همولیز و سایر آزمایشهای مربوط به آنها، آزمایش ریزینی لاکتوباسیل
- 10- آزمایش ریزینی و کشت باسیل دیفتری و دیفتروئیدها، رنگ آمیزی گرم، آلبرت، نایسر
- 11- مطالعه و کشت باکتریهای هوازی
- 12- میکوباکتریاسه: مطالعه باسیل کخ و جذام، رنگ آمیزی زیل نلسن، تلقیح به حیوان حساس
- 13- اسپیروکتاسه ها: مطالعه و بررسی، ترپونم
- 14- آنتی بیوگرام (تأثیر آنتی بیوتیکها بر روی باکتریها و تعیین حساسیت و مقاومت باکتریها در مقابل آنتی بیوتیکها
- 15- روشهای مختلف شمارش باکتریها

26- ویروس شناسی

تعداد و نوع واحد: 1 واحد نظری - عملی

هدف: آشنائی با ساختمان ویروس ها و ارتباط آن ها با بیماریهای دهان

سرفصل دروس:

- 1- تعریف و تاریخچه ویروسها
- 2- ساختمان ویروسها
- 3- خواص ویروسها
- 4- تکثیر ویروسها
- 5- روابط بین ویروسها و سلول میزبان
- 6- روشهای تشخیصی بیماریهای ویروسی
- 7- باکتریوفاژها
- 8- مکانیسم اثر داروهای ضد ویروسی
- 9- طبقه بندی ویروسها
- 10- HIV
- 11- ویروسهای هپاتیت
- 12- ویروسهای گروه تبخال
- 13- پیکوناو ویروسها
- 14- باکس ویروسها
- 15- آدنوویروسها
- 16- اریوویروسها

- 17 - میکروویروسها
- 18 - هاری
- 19 - ویروسهای مولد سرطان
- 20 - سیتومگالوویروسها
- 21 - کارهای عملی مربوط به ویروسها

27 - آسیب شناسی دهان و فک و صورت

تعداد و نوع واحد: 6 واحد (4 واحد نظری و 2 واحد عملی)

هدف: شناساندن تغییرات مرضی نسوج حفره دهان و ساختمان های مجاور آن (بطور مستقل و موضعی و یا در ارتباط با بیماریهای سیستمیک) و نیز تطابق این تغییرات و کاربرد آنها در کلینیک، پیش آگهی و درمان ضایعات

- 1 - 27 - آسیب شناسی دهان و فک و صورت 1 نظری (2 واحد)
- 2 - 27 - آسیب شناسی دهان و فک و صورت 2 نظری (2 واحد)
- 3 - 27 - آسیب شناسی دهان و فک و صورت 1 عملی (1 واحد)
- 4 - 27 - آسیب شناسی دهان و فک و صورت 2 عملی (1 واحد)

1 - 27 - آسیب شناسی دهان و فک و صورت 1 نظری (2 واحد)

سرفصل دروس:

آنومالیهای رشدی تکاملی:

- 1 - ناهنجاریهای لب و کام
- 2 - ناهنجاریهای مخاط دهان
- 3 - ناهنجاریهای فک
- 4 - ناهنجاریهای زبان

ایمیونوپاتولوژی

تغییرات پاتولوژیک پری اپیکال:

- 1 - پری اپیکال گرانولوما
- 2 - پری اپیکال آبسه
- 3 - کیست پری اپیکال
- 4 - استئیت کندانسه
- 5 - استئومیلیت (حاد، مزمن و استئومیلیت گاره)

تغییرات پاتولوژیک اپیتلیوم مخاط دهان:

- 1 - هیپرکراتوز، پاراکراتوز، ارتوکراتوز، اسپونژیوزیز، دیسپلازیا
- 2 - لکوادما

Linea Alba - 3

4 - لکوپلاکیا شامل کراتوزیس خوش خیم، کراتوزیس همراه با دیسپلازی و اریتروپلاکیا

5 - استوماتیت نیکوتینیک

ضایعات پوستی - مخاطی:

- 1 - دیسپلازی ارثی اکتودرم

- 2- لیکن پلان
  - 3- پسوریازیس
  - 4- اریتم مولتی فرم و سندرم استیون جانسون و بهجت
  - 5- پمفیگوس و پمفیگوئید خوش خیم مخاطی
  - 6- اپیدرمولیزبولوز
  - 7- لوبوس اریتماتوز
  - 8- اسکلرودرما
- عفونتهای میکروبی، ویروسی و قارچی:

ویروسی

- 1- ژنژیواستوماتیت هرپتیک حاد یا اولیه
- 2- هرپس ثانویه
- 3- Aphthous minor
- 4- Aphthous major
- 5- هرپس زوستر
- 6- هرپانژین
- 7- سرخک
- 8- آبله مرغان
- 9- بیماری پنجه گربه

باکتریال:

- 1- مخملک
- 2- سل
- 3- سیفلیس
- 4- سوزاک
- 5- Miline lethal granuloma
- 6- اکتینومیکوزیس

قارچی:

- 1- کاندیدا آلیکانس
- 2- هیستوپلاسمازوسیس
- 3- بلاستومایکوزیس

تومورهای و کیستهای ادنتوژنیک:

تومورها:

- 1- آملوبلاستوما
  - 2- آدنوماتویید ادنتوژنیک تومور
  - 3- ادنتوما
  - 4- تومور پیندبورگ
  - 5- میکسوم ادنتوژنیک
  - 6- املوبلاستیک فیبروما - املوبلاستیک - ادنتوما
  - 7- سمانتوما (انواع سمانتوما)
- کیستهای ادنتوژنیک:

- 1 - کیست پری اپیکال
  - 2 - کیست باقیمانده
  - 3 - کیست پریموردیال
  - 4 - کیست دانتی ژور
  - 5 - کیست رویشی
  - 6 - کیست ژنژیوال
  - 7 - کیست لاترال پرپودنتال
  - 8 - کیست گورلین
  - 9 - کراتوسیست
- Basal Cell-nevus, bifid rib

2 - 27 آسیب شناسی دهان و فک و صورت 2 نظری (2 واحد)

سرفصل دروس:

سیتولوژی دهان

بیوپسی و تکنیک های آن

تومورهای نیک خیم و بدخیم اپی تلیالی:

خوش خیم:

- 1 - پاپیلوما و کراتوآکانتوما
- 2 - خالهای پیگمانته (اینترادرمال - جانکشنال و کامپاوند)

بدخیم ها:

- 1 - کارسینوم این سائتو
  - 2 - اسکواموس سل کارسینوما
  - 3 - وروکوکارسینوما
  - 4 - کارسینوم بازوسلولر
- تومورهای نیک خیم و بدخیم مزانشیمی:

خوش خیم:

- 1 - فیبروم
- 2 - م
- 3 - گرانولاسل میلوما (میوبلاستوما)
- 4 - شوانوما
- 5 - نوروفیبروما
- 6 - تراماتیک نوروما
- 7 - همانژیوما
- 8 - ملانومای ارثی
- 9 - سندرم Sturges Weber
- 10 - لنفانژیوم

بدخیم:

1 - فبروسارکوم

2 - لیپوسارکوم

3 - استئوسارکوم - کندروسارکوم

4 - لیومیوسارکوم - رابدومیوسارکوم

ضایعات غدد بزاقی:

1 - بافت شناسی غدد بزاقی

2 - نقص در ترشح بزاق

3 - سیالولیتیاژیس

4 - عفونتهای بزاقی میکروبی و ویروسی

5 - کیستهای غدد بزاقی مانند موکوسل و رانولا و...

6 - سندرمهای غدد بزاقی (میکولیکز و شوگرن)

تومورهای غدد بزاقی:

خوش خیم:

1 - پلئومورفیک آدنوما

2 - تومورواتین

بدخیم:

1 - پلئومورفیک آدنومای بدخیم

2 - موکوپیدرموئید کارسینوما

3 - آدنوئید سیستیک کارسینوما (سیلندروما)

ضایعات متاستاتیک:

- تومورهای متاستاتیک اپی تلیالی

- تومورهای متاستاتیک مزانشیمی

تظاهرات بیماریهای متابولیک و هورمونی:

کلسیم (استئوپروز)

1 - اختلال مینرالها، فسفر - سدیم و پتاسیم و روی

2 - اختلال پروتئین ها (اسیدهای آمینه) آمیلوئیدوز Perphytice

3 - اختلال متابولیسم کربوهیدراتها - شامل اختلالات متابولیسم در موکوپلی ساکاریدها

4 - اختلال متابولیسم چربی ها

5 - اختلالات ویتامینها D,C,B,A

6 - اختلالهای متابولیسم هورمونها (هیپوفیز - تیروئید - پاراتیروئید - آدرنال)

7 - لوزالمعده بیماری دیابت

ضایعات استخوانی:

1 - ژانت سل مرکزی و ضایعات فیبرواستئوز

2 - هیپرپاراتیروئیدیسم

3 - چروبیسم

4 - فیبروز دیسپلازی

5 - اسیفاین فیبروم مرکزی

6 - بیماری پاژت استخوان

ضایعات پیگمانته مخاط دهان:

1 - پیگمانتاسیون فیزیولوژیک

2 - افلیت

3 - ملانوم بدخیم

4 - بیماری آدیسون

5 - سندرم پوتس جگر

ضایعات شبه تومورال حفره دهان:

1 - فیبرم تحریکی (فیبروم)

2 - اپولیس فیشراتوم

3 - گرانولوم پیوژنیک

4 - ژانت سل محیطی

5 - فیبروم محیطی

6 - اپولیس گرانولوماتوز

3 - 27 - آسیب شناسی دهان و فک و صورت 1 عملی (واحد عملی)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

آموزش 20 عدد اسلاید میکروسکوپی از ضایعات فک و دهان در آزمایشگاه و تشخیص افتراقی ضایعات با استفاده از روش Problem

Based Case Presentation

4 - 27 - آسیب شناسی دهان و فک و صورت 2 عملی (1 واحد عملی)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

آموزش 20 عدد اسلاید میکروسکوپی از ضایعات فک و دهان در آزمایشگاه و تشخیص افتراقی ضایعات با استفاده از روش Problem

Based Case Presentation

28 - آشنائی با وسایل و تجهیزات دندانپزشکی و نگهداری آنها

تعداد و نوع واحد: 1 واحد نظری

هدف: آشنائی با وسایل و لوازم دندانپزشکی و طرز کاربرد و نگهداری از آن در دندانپزشکی

سرفصل دروس:

1 - کلیات

آشنائی با یونیت‌های برقی و پنوماتیکی و یونیت‌هایی که مورد میکرو موتور دارد و یونیت‌های ایرانی و قطعات آنها

2 - آشنائی با ساکشن‌های آبی، پرتابل، هوایی و مرکزی و قطعات آنها

3 - آشنائی با پدال‌های برقی و پنوماتیکی و قطعات آنها

4 - محاسبه برق مصرفی هر یونیت و صندلی و علائم انحصاری یونیتها و جدول محاسبات بار فوت پونت و جدول محاسبات فارانهایت و

سانتیگراد جهت دستگاه‌های حرارتی و آشنائی با چراغ یونیت و مقدار نور آن به لوکس و آشنائی با عیوب دستگاهها

2- صندلیها

- 1- آشنائی با صندلیهای برقی و صندلیهای هیدرولیکی و صندلیهای پنوماتیکی و آشنائی با قطعات آنها
  - 2- آشنائی با کمپرسورهای مرکزی و درایرها (رطوبت گیر) و کمپرسورهای مخزنی و کمپرسورهای خشک بدون روغن
  - 3- آشنائی با تابوره های هیدرولیکی، تابوره های گازی و عیوب آنها
- ### 3- ایسترومنتها
- 1- توربین ایربرن (Air borne) و بلبرینگی و نوری و آشنائی با ساختمان آنها
  - 2- ایرموتورهای پره ای و ساچمه ای و آشنائی با ساختمان داخلی آنها
  - 3- میکروموتورهای مختلف و آشنائی با ساختمان داخلی آنها
  - 4- انگل های مختلف دور کم و دور زیاد
  - 5- هندپیسهای مختلف دور کم و دور زیاد
  - 6- آپکس فایندر و پالپ تستر و دستگاه جرم گیری و لایت کیور و رادیوگرافی و آشنائی قطعات آنها
  - 7- کوره های ویتا و موتور آویز و دستگاههای لابراتواری و طریقه استریل اینسترومنتها و آشنائی با عیوب دستگاهها

29- اخلاق پزشکی

تعداد و نوع واحد: 1 واحد نظری

هدف: هدف این درس آشنائی دانشجویان با اصول اخلاق پزشکی از دیدگاه اسلام می باشد تا پس از پایان این دوره علاوه بر اطلاع از اصول اخلاق پزشکی تغییراتی در رفتار و عادت حرفه ای ایشان به عمل آید.

سرفصل دروس:

- 1- مقام و منزلت انسان 2- اهمیت طبابت 3- انگیزه های طبابت 4- رابطه دانشهای پزشکی و ارزشهای اخلاقی 5- تقدم بهداشت و پیشگیری بر دارو و درمان 6- روانشناسی بیمار 7- خوشروئی و خوشخوئی 8- اخلاق جنسی: تقوی بعنوان مصونیت و رابطه گناه و نگاه 9- امانت 10- صداقت 11- پزشک و پیشرفت علم (تداوم مطالعه، یادداشت برداری، اشتراک مطبوعات و مجلات علمی) 12- شغل پزشکی بعنوان عبادت و نه تجارت 13- پرهیز از حسادت 14- پرهیز از ریاست طلبی 15- اهمیت ورزش 16- ویژگیهای پزشکان تاریخ اسلامی 17- سلامتی بعنوان بهترین هدیه 18- طبیب بعنوان حبیب 19- امیدوار نمودن بیمار به بهبود 20- ابتکار و نوآوری در معالجات 21- زهد و سخاوت 22- رازداری 23- رابطه پزشک و اساتید خویش 24- پزشک و سایر پزشکان 25- پزشک و پرستار 26- آشنائی با علم تغذیه 27- پرهیز از شهرت طلبی 28- پذیرش اشتباهات 29- مقایسه اجرمعنوی و اجرت مادی 30- ارزش خدمت به محرومان 31- اخلاص و پرهیز از ریا و تظاهر 32- یاد خدا، بعنوان مهمترین عامل شفابخش

30- آناتومی دندان

تعداد و نوع واحد: 4 واحد (1 واحد نظری و 3 واحد عملی)

هدف: آشنائی با شکل آناتومی دندانها

- 1- 30- آناتومی دندان نظری (1 واحد)
- 2- 30- آناتومی دندان عملی (3 واحد)

1- 30- آناتومی دندان نظری (1 واحد)

سرفصل دروس:

- 1- اطلاعات کلی درباره آناتومی دندان

2- نام گذاری و فرمولهای دندانهای شیری و دائمی
3- چگونگی رشد و نمو و رویش دندانهای شیری و دائمی

4- آناتومی هر یک از دندانهای شیری

5- آناتومی هر یک از دندانهای دائمی

6- تشریح حفره پالپ هر یک از دندانهای دائمی

2- 30- آناتومی دندان عملی (3 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

محل آموزش: لابراتوار

سرفصل دروس:

تراش آناتومیک سطوح مختلف دندانی شامل دندانهای قدامی فک بالا و پائین - دندانهای پره مولر اول دوریشه و پره مولر دوم بالا
دندانهای پره مولر پائین یکعدد - دندان مولر فک پائین و بالا از هر کدام یکعدد

31- بیماریهای داخلی

تعداد و نوع واحد: 3 واحد نظری

هدف: آموزش و شناساندن بیماریهای داخلی و رابطه آنها با دندانپزشکی با توجه به درمانهای مشترک

1- 31- بیماریهای داخلی 1 (1 واحد)

2- 31- بیماریهای داخلی 2 (2 واحد)

1- 31- بیماریهای داخلی 1 (1 واحد نظری)

سرفصل دروس:

1- شرح حال و معاینه کامل بیمار

2- کنترل علائم حیاتی

3- بیماریهای عفونی (میکروبی، ویروسی، قارچی) اوریون - دیفتری - تب رماتیسمی و عوارض آن - عفونتهای استافیلوککی -

استرپتوککی - گرم منفی ها - لنفانژیت - لنفادنیت - هپاتیت های ویرال - کزاز - اکتینو میکوزیس - سل و...

4- بیماری های آمیزشی

5- بیماریهای خون و لنف: کم خونیها - هموگلوبینوپاتیها - بیماریهای مغز استخوان - بحث انعقاد خون - لوسمی.

6- بیماریهای تغذیه ای و متابولیک - کمبود ویتامین ها - سوء تغذیه و فقر غذائی - اختلال آب و الکترولیت - هیپو و هیپرگلیسمی - دیابت.

2- 31- بیماریهای داخلی 2 (2 واحد نظری)

سرفصل دروس:

1- غدد داخلی

2- بیماریهای عضلانی استخوانی - آرتريت ها - روماتوئید آرتريت ها - بیماریهای استخوانی عضلانی با تأکید با حرفه دندانپزشکی

3- بیماریهای کبدی: یرقان - هپاتیت - سیروزها

4- بیماریهای کلیوی مرتبط با درمانهای دندانپزشکی

5- بیماری های قلبی مرتبط با درمانهای دندانپزشکی

6- مراقبتهای لازم در درمانهای دندانپزشکی جهت بانوان باردار

7- عوارض دهانی درمانهای عمومی

- 8- بیماریهای عصبی - درد - سردردها - سرگیجه - خونریزی های داخل جمجمه - بیمار از هوش رفته (اغماء)
- 9- آلرژی - بیماریهای اتوایمون - شوک آنافیلاکتیک
- 10- مسمومیت حاد و درمان آن
- 11- بیماریهای تنفس: علائم و نشانه ها - معاینه و تشخیص کلینیکی - آمفیژم - برنشیت اتلکتازی پنوموتراکس - نارسائی حاد ریه - خیز ریه - جسم خارجی در تراشه و ریه - تاکید در رابطه با درمانهای دندانپزشکی
- 12- بیماریهای گوارش: تشخیص کلینیکی - اسهال و استفراغ - دل درد - زخم معده گاستریت - دیسفاژی ها - شکم حاد جراحی - رابطه بیماریهای مخاط دهان و مخاط گوارشی
- 13- درمانهای سرطانها و عوارض ناشی از آنها بر دهان و دندان

32- بیماریهای روانی

تعداد و نوع واحد: 1 واحد نظری

هدف: آموزش و شناسایی بیماریها و اختلالات روانی در ارتباط با بیماریهای دندانپزشکی و روشهای درمانی آنها
سرفصل دروس:

- 1- طبقه بندی بیماریهای روانی
- 2- اختلالهای خلقی
- 3- اختلالهای پسیکوتیک (روانپریشی ها)
- 4- اختلالهای اضطرابی (اضطراب عمومی، وسواس، فوبیا، اختلالهای تبدیلی و تجزیه ای و PTSD)
- 5- ارتباط بین اختلالهای روانپزشکی و بیماریهای دندانپزشکی
- 6- اختلالهای شخصیتی
- 7- اختلالهای روانی - جسمی
- 8- اختلالهای خواب
- 9- سوء مصرف مواد (اعتیاد)
- 10- مروری بر درمانهای داروئی در روانپزشکی
- 11- اشاره ای بر انواع روان درمانی ها

33- بیولوژی دهان

تعداد و نوع واحد: 1 واحد نظری

هدف: فراگیری و روابط و کاربرد قسمتهائی از علوم پایه و دروس اختصاصی در ارتباط بیولوژیک با حفره دهان و فک و صورت
سرفصل دروس:

- 1- درد و کنترل آن در حفره دهان و فک و صورت
- 2- جویدن
- 3- بلع
- 4- بیولوژی حسهای حرارت، لمس، ذائقه در حفره دهان
- 5- میکروسیرکولیشن و مایعات بین بافتی
- 6- بیولوژی استخوان
- 7- بافت پوشش دهان و بافت هم بندی
- 8- بیولوژی مواد معدنی دندان و استخوان

- 9- متابولیسم فسفروکلسیم باتوجه به حفره دهان، دندانها و فکین
- 10 - Mineralization مینا، عاج و سمنتوم
- 11 - بیولوژی غدد بزاقی، بزاق و ترکیبات آن
- 12 - آنزیمهای بزاق و نقش آنها
- 13 - اثر داروها بر ترشح بزاق
- 14 - شناخت اثر سوء داروها بر مخاط دهان و دندانها
- 15 - بیولوژی پریودونشیم در سلامت و بیماری
- 16 - تشکیل و ترکیب پلاک دندانی
- 17 - متابولیسم پلاک
- 18 - پیشگیری و کنترل پلاک
- 19 - میکروارگانیزمهای حفره دهان
- 20 - بررسی بیماریزائی میکروارگانیزمها بر روی دندانها پریودنشیوم و مخاط دهان
- 21 - ایمنولوژی در حفره دهان
- 22 - تغذیه و تأثیر آن بر بافتهای حفره دهان و دندانها

34- تغذیه و نقش آن در بهداشت دهان و دندانپزشکی پیشگیری

تعداد و نوع واحد: 1 واحد نظری

هدف: آشنائی دانشجویان با انواع مواد غذایی و تاثیر آنها در بهداشت عمومی و دندانپزشکی پیشگیری
سرفصل دروس:

- 1 - تعریف تغذیه براساس WHO
- انواع غذاها - مواد غذایی - وعده های غذایی - رژیم غذایی - جداول غذایی - نگهداری و ذخیره غذا، تهیه، پخت و بهداشت مواد غذایی
- 2 - غذا Food - ماده مغذی و غیر مغذی - ترکیبات شیمیائی غذاها - سوء تغذیه - چاقی - گرسنگی - تعادل مسائل تغذیه ای ایران و جهان - پایش رشد کودکان - خدمات تغذیه در PHC: تغذیه در گروه های آسیب پذیر (مادران حامله - شیرده - کودکان و سالمندان) - نقش تغذیه در بهداشت عمومی
- 3 - کربوهیدرات ها - منوساکاریدها - دی ساکاریدها - لیگوساکاریدها - پلی ساکاریدها - مشتقات منوساکاریدها (سوربیتول - مانیتول (...)
- 4 - پروتئین ها - اسید آمینه های ضروری - منابع غذایی پروتئین ها - وظایف پروتئین ها در بدن - نقش پروتئین ها در تولید انرژی - کیفیت پروتئین ها
- 5 - چربی ها - انواع اسیدهای چرب: نقش چربی ها در تولید انرژی - منابع چربی ها - نقش چربی ها در بدن
- 6- ویتامین ها - انواع ویتامین ها (محلول در آب - محلول در چربی) عواملی که بر روی ویتامین های موجود در مواد غذایی اثر دارد.
- انواع ویتامین ها و کمبود هر کدام به تفکیک
- 7 - املاح یا عناصر معدنی:
- تقسیم بندی عناصر معدنی - نقش ترکیبات معدنی - کلسیم - آهن....
- 8 - عناصر کمیاب: ید - فلئور
- 9- مسمومیت های غذایی، سموم و غذاهای سمی انواع مسمومیت ها
- 10 - نقش تغذیه در دندانپزشکی پیشگیری و بهداشت مدارس

35- جنین و بافت شناسی دهان، دندان و فک

تعداد و نوع واحد: 3 واحد (2 واحد نظری و 1 واحد عملی)

هدف: آموزش و شناساندن انواع سلول و ترکیب آنها و عناصر طبیعی سازنده نسوج سخت و نرم دندان، حفره دهان، فکین و ساختمانهای مجاور آن

1- 35- جنین و بافت شناسی دهان، دندان و فک نظری (2 واحد)

2- 35- جنین و بافت شناسی دهان، دندان و فک عملی (1 واحد)

1- 35- جنین و بافت شناسی دهان، دندان و فک نظری (2 واحد)

سرفصل دروس:

1- جنین شناسی دهان

مقدمه و معرفی - تشکیل و تکامل سیستم استخوان سازی - جمجمه - مفصل گیجگاهی فکی، سیستم عضلانی - صورت، سقف دهان و

بینی - پوست و ضمام آن - دندانها - لوله گوارشی و ضمام آن - غدد بزاقی

2- استخوان فکین

3- عاج سازی و تشکیل مینا

4- عاج

عاج بین گلبولی - عاج گلبولی - مناطق مرده که در اثر سایندهی دندان ایجاد میشود.

مناطق مرده که در اثر پوسیدگی دندان ایجاد میشود. عاج ترمیمی که بعد از پوسیدگی دندان ایجاد می شود. عاج ترمیمی که در اثر تهیه حفره

بوجود می آید. لایه دانه دار تومز - عاج سازی ناقص - اثر کمبود ویتامین ها

5- مینا

دوکه‌های مینایی - تافت های مینایی - لامل مینایی - خطوط افزایش - رتزیوس - نوارهای هانترشرگر - پوسیدگی ها - جهت منشورهای

مینایی در ناحیه طوق - مینای ناقص

6- پالپ

تشریح موضعی و شکل کلی - مجرای ته ریشه - عروق خونی - ترکیب سلولی - پالپ بالغ - اعصاب پالپ - تغییرات قهقرائی - عکس

العمل پالپ

7- سمان

8- بافتهای نگهدارنده دندان

غشاء پریودنت - آلوتول - رشد و تکامل لثه - ساختمان لثه - مخاط لثه

9- جوانه زدن و ریختن دندانها

10- کام

11- فک فوقانی و تحتانی

رشد و تکامل فک فوقانی و تحتانی - رشد و تکامل زائده آلوتلر - تغییرات فیزیولوژیک در زائده آلوتلر - تجدید ساختمان داخلی استخوان -

نکات و ملاحظات کلینیکی

12- غشاء مخاطی دهان

خصوصیات عمومی - مرز بین پوست و غشاء مخاطی - تقسیمات جزئی مخاط دهان - مخاط مخصوص جویدن - لثه - جویدن خون و

اعصاب - اتصال دندان و لثه - رشد و تکامل - ساختمان اتصال اپی تلیال - تغییر مکان اتصال دندان - لثه ای - طرز اتصال و پیوستگی

اپی تلیوم - ناودان یا شیار لثه ای - کام سخت - پاپی ثنائی - چینهای کامی - مخاط پوشاننده - لب و گونه - بن بست دهلیزی - زبان و

کف حفره دهان - جوانه های چشائی

13 - غدد بزاقی

تقسیم بندی غدد بزاقی - عناصر ساختمانی غدد بزاقی - قسمتهای انتهائی - انواع سلولهای ترشحي - نظم و ترتیب سلولها در غدد مختلط - مجاری و مجاری واسطه ای - غدد بزاقی اصلی - انواع غدد بزاقی برحسب قرار داشتن - سلولهای میوایپي تلیالی - ارتباطات اندوکرین - ملاحظات کلینیکی

14 - رویش دندانها

بافت شناسی جوانه زدن - مرحله قبل از جوانه زدن - مرحله رویش قبل از انجام وظایف دندان - مرحله رویش با انجام وظایف دندان - نحوه جوانه زدن - نکات و ملاحظات کلینیکی

15 - افتادن دندانهای شیری

مقدمه و تعریف - مرحله ریختن دندانهای شیری - نکات و ملاحظات کلینیکی - بقایای دندانهای شیری - دندانهای شیری باقیمانده - عدم ظهور دندانهای شیری

16 - مفصل گیجگاهی فکی

بافت شناسی - ساختمان استخوان - پوشش مفصلی - کپسول مفصلی - نکات و ملاحظات کلینیکی

17 - سینوس فکی - فک بالا - پیشانی - اتموئید

رشد و تکامل - نکات تشریحی - بافت شناسی - وظیفه و عمل سینوس - نکات و ملاحظات کلینیکی

18 - هیستوشیمی نسوج دهان

2-35 جنین و بافت شناسی دهان، دندان و فک عملی (1 واحد)

(Requirement) میزان حداقل آموزش

سرفصل دروس:

نمایش لامهای مربوط به فک و دهان و دندان

36 - روش تحقیق در علوم پزشکی

تعداد و نوع واحد: **2 واحد نظری**

هدف:

1- آشنائی دانشجو با روشهای متداول تحقیق در علوم پزشکی و دندانپزشکی

2- توانائی دانشجو در جمع آوری و بیان آماری اطلاعات

3- آشنائی دانشجو با استنباط آماری به منظور درک کامل مقالات پزشکی و دندانپزشکی

4- توانائی دانشجو در انجام تحقیقات ساده پزشکی و بهداشتی

سرفصل دروس:

1 - مفهوم تحقیق و انواع آن

2 - مراحل مختلف یک تحقیق

3 - انواع اطلاعات - روشهای جمع آوری اطلاعات

4 - طبقه بندی اطلاعات و بیان آن بوسیله جدول و نمودار

- 5- توصیف عددی اطلاعات (شاخصها، مرکزی و پراکندگی)
- 6- مفهوم احتمال و بیان قوانین ساده
- 7- توزیع دو جمله ای و کاربرد آن در علوم پزشکی
- 8- توزیع نرمال و کاربرد آن در علوم پزشکی
- 9- نمونه گیری و تکنیکهای ساده آن
- 10- قضیه حد مرکزی - برآورد حدود اعتماد و میانگین و نسبت برآورد تعداد نمونه
- 11- مفهوم فرضیه - تست آماری، اشتباه نوع اول و دوم
- 12- چند آزمون مهم آماری که بیشتر در مقالات پزشکی و دندانپزشکی مشاهده میگردد (آزمون اختلاف میانگین و نسبت از یک عدد ثابت، آزمون اختلاف دو میانگین و دو نسبت)
- 13- مفهوم همبستگی بین دو نسبت و روش بررسی آن در نماد کمی و کیفی (ضریب همبستگی آزمون، ضریب همبستگی با عدد صفر و جدول موافق)
- 14- بررسی آماری چند مقاله دندانپزشکی انتخاب شده

37- زبان خارجی تخصصی

تعداد و نوع واحد: 4 واحد نظری

هدف: در این مرحله هدف از تدریس زبان قادر ساختن دانشجو به استفاده از متون علمی به زبان خارجی است.

1- 37- زبان خارجی تخصصی 1 (2 واحد نظری)

2- 37- زبان خارجی تخصصی 2 (2 واحد نظری)

1- 37- زبان خارجی تخصصی 1 (2 واحد)

سرفصل دروس:

متنی از کتاب Outline of oral and dental anatomy- Jack young و در عین حال متن درس میتواند با انتخاب استاد مربوطه و تصویب شورای آموزشی دانشکده از کتب دیگر دندانپزشکی یا پزشکی انتخاب گردد.

2- 37- زبان خارجی تخصصی 2 (2 واحد)

سرفصل دروس:

متن این درس که ضرورتاً باید سنگین تر از متن زبان تخصصی 1 باشد با انتخاب استاد مربوطه و تصویب شورای آموزشی دانشکده از کتب دندانپزشکی انتخاب گردد.

38- فارماکولوژی

تعداد و نوع واحد: 2 واحد نظری

هدف: شناختن مکانیسم، سمیت و طرز بکار بردن داروها در انسان

سرفصل دروس:

1- کلیات فارماکولوژی

2- منابع

3- جذب و پخش داروها در بدن

- 4- متابولیسم، دفع و چگونگی اثر داروها در بدن
- 5- تداخل اثر داروها
- 6- واکنشهای دارویی و عوارض آن در دوران حاملگی
- 7- افزایش حساسیت به داروها
- 8- هیستامین
- 9- برادی کنین
- 10- کلیات دستگاه عصبی خودکار
- 11- انتقال عصبی کولینرژیک و داروهای محرک پاراسمپاتیک
- 12- داروهای آنتی کولینرژیک
- 13- انتقال عصبی آدرنرژیک و داروهای محرک سمپاتیک
- 14- داروهای مسدودکننده های آلفا و بتای سمپاتیک
- 15- داروهای ضد افزایش فشار خون شریانی
- 16- داروهای مسدود عصبی
- 17- عضلانی
- 18- کلیات هوشبری عمومی
- 19- هوشبری های عمومی و داروهای پیش هوشبری
- 20- بیحس کننده های موضعی
- 21- داروهای آرامش بخش
- 22- ضد پسیکوز و ضد دپرسیون
- 23- داروهای خواب آور
- 24- داروهای ضد تشنج و ضد بیماری پارکینسون
- 25- داروهای ضد درد مخدر و غیر مخدر
- 26- خونریزی در دندانپزشکی و درمان آن
- 27- کلیات آنتی بیوتیکها و سولفامیدها
- 28- آنتی بیوتیک ها
- 29- داروهای ضد عفونی کننده موضعی
- 30- فارماکولوژی غدد مترشحه داخلی
- 31- ویتامین ها و مواد معدنی
- 32- فارماکولوژی بعضی از بیماریها در ارتباط با دندانپزشکی

39- کنترل عفونت در دندانپزشکی

تعداد و نوع واحد: 1 واحد نظری

هدف: آشنایی با بیماریهای عفونی و خطرناک که از راه خون، بزاق یا تنفس انتقال پیدا می کنند و جلوگیری از سرایت این بیماریها از بیماران به یکدیگر و همچنین به دندانپزشک و همکاران وی و یا بالعکس می باشد.

سرفصل دروس:

- 1- میکروبیولوژی از دیدگاه کنترل عفونت
- 2- مختصری درباره تاریخچه بیماریهای عفونی

3- آشنایی با خصوصیات میکروارگانیسمها بطور مختصر:

باکتریها - ویروسها - قارچها

4- راه های انتقال عفونت در دندانپزشکی:

انتقال از راه هوا (Air borne infections)
انتقال از راه خون (Blood borne infections)

منابع میکروارگانیسم ها

ناقلین بدون علامت

مراحل ایجاد یک بیماری عفونی

مرحله تلقیح (Incubation period)

مرحله اولیه بیماری (Prodromal stage)

مرحله حاد بیماری (Acute stage)

مرحله بهبودی (Convalescence Stage)

5- بیماریهای مهم از نظر دندانپزشکی در رابطه با کنترل عفونت:

هپاتیت های ویروسی (E,D,C,B,A)

اهمیت هپاتیت C,B

اپیدمیولوژی

شیوع بیماری هپاتیت B در جهان و ایران

درجه عفونت زائی هپاتیت B و مقایسه آن با هپاتیت C و ایدز

مراحل سیر بیماری هپاتیت B

تشخیص کلینیکی و لابراتواری

گروه های با ریسک بالا

6- ایدز (AIDS)

تاریخچه بیماری و نام گذاری ویروس HIV

اپیدمیولوژی

نحوه ورود ویروس بدرون سلول هدف

مرحله تکثیر ویروس و ایجاد بیماری

علائم بیش از ایدز (ARC)

علائم مرحله ایدز

علائم دهانی ایدز

تستهای آزمایشگاهی تشخیصی

7- عفونتهای بیمارستانی

8- کنترل عفونت:

تعریف و هدف از کنترل عفونت در دندانپزشکی نکاتی که برای رسیدن به هدف فوق باید رعایت نمود:

(کاهش تعداد میکروارگانیسم های پاتوژن، آشنائی با روشهای صحیح استریل کردن و ضد عفونی وسائل، درمان هر بیمار با این نقطه نظر

که وی حتما مبتلا به یک بیماری عفونی است، حفاظت دندانپزشک و همکاران وی و بیمار از سرایت عفونت)

9- مراحل حفاظت شخصی:

شستشوی دستها

استفاده از دستکش و نکاتی که در رابطه با دستکش ها باید دانست

استفاده از عینک و ماسک و گارد صورتی (Face shield)

استفاده از روپوش و گان مناسب

10 – ایمنی در مقابل عوامل عفونت زا:

ایمنی طبیعی: (Natural immunity)

الف: ایمنی اکتیو (Active immunity)

ب: ایمنی پاسیو (Passive immunity)

ایمنی اکتسابی:

الف: ایمنی اکتیو

ب: ایمنی پاسیو

11 – عواملی که باعث کاهش مقاومت بدن در مقابل عفونتها میشوند:

- واکسیناسیون در مقابل هپاتیت B:

فوآند تزریق واکسن

انواع واکسن هپاتیت B

فواصل تزریق - محل تزریق

درصد ایجاد امنیتی

کنترل میزان آنتی بادی ایجاد شده

تزریق یادآوری

12 – استریلیزاسیون:

- تعریف و هدف از استریلیزاسیون

- مراحل که برای انجام یک استریلیزاسیون صحیح باید رعایت شود:

1 - شستشو و تمیز کردن وسایل قبل از استریلیزاسیون

الف: تمیز کردن وسائل با آب بطور دستی

ب: تمیز کردن وسائل با دستگاه های اولتراسونیک

2 - بسته بندی کردن وسائل برای جلوگیری از آلودگی مجدد آنها:

- استریل کردن با وسائل حرارتی:

الف: اتوکلاو (Autoclave)

ب: حرارت خشک (Hot-air)

ج: کمی کلاو (Chemiclave)

د: گلاس بید (Glass bead)

- استریل کردن با وسائل غیر حرارتی:

الف: محلول گلو تار آلدئید

ب: گاز اتیلن دی اکساید

13 – تستهای صحت انجام عمل استریلیزاسیون (Monitoring):

الف: فیزیکی (Physical monitoring)

ب: کیمیکال (Chemical monitoring)

ج: بیولوژیکی (Biological monitoring)

14 – نگهداری وسایل استریل شده

15 – استریلیزاسیون و ضد عفونی کردن سر توربین ها و هندپیس ها

16 - ضد عفونی کردن (Disinfection)

- تعریف

- روشهای ضد عفونی کردن:

غوطه دادن Immersion

مالیدن روی سطوح Wipe

اسپری کردن Spray

استفاده از کف Foam

17 - خواص یک ماده ضد عفونی کننده خوب

18 - درجه بندی وسائل از نظر میزان آلودگی (Spaulding classification):

الف: آلودگی زیاد Critical

ب: آلودگی متوسط Semi-critical

ج: آلودگی کم Non-critical

19 - مکانیزم عمل مواد ضد عفونی کننده

20 - نکاتی که در رابطه با یک محلول ضد عفونی کننده باید رعایت شود:

الف: Shelf Life

ب: Use life

ج: Reuse Life

21 - مواد ضد عفونی کننده متداول و مورد استفاده در دندانپزشکی و خواص و معایب هر کدام:

الف: هیپوکلریت سدیم

ب: گلو تار آلدئید

ج: ترکیبات آمونیم چهارتایی

د: ترکیبات ایجاد کننده اکسیژن نوزاد

ه: ترکیبات یددار

و: ترکیبات فنلی سنتتیک

ز: الکل

ح: مواد پاک کننده

22 - کنترل عفونت در لابراتوار

23 - آلودگی در مسیر آب یونیت های دندانپزشکی

40 - گوش، حلق و بینی

تعداد و نوع واحد: 1 واحد نظری

هدف: آموزش و آشنا نمودن دانشجویان دندانپزشکی با بیماریها و اختلالات گوش، حلق و بینی و ارتباط آنها با بیماریها و اختلالات فک و

دهان

سرفصل دروس:

الف) گوش:

1 - آناتومی و فیزیولوژی گوش - معاینه - رادیوگرافی - آزمایشهای شنوایی - تشخیص کری های یک طرفی و دو طرفی

2 - بهداشت و بیماریهای گوش

- 3- بیماریهای گوش خارجی
- 4- بیماریهای گوش میانی و عوارض
- 5- بیماریهای غیر چرکی گوش

ب) بینی

- 1- کالبدشناسی و فیزیولوژی بینی و حفره های آن
- 2- معاینه بینی و سینوسها
- 3- سینوزیت فکی - علائم - رادیوگرافی - سردردهای مربوط به سینوسها - درمان.
- 4- خونریزی از بینی و کنترل آن
- 5- جسم خارجی در سینوس و صدمات وارده و ارتباط سینوس فکی و دهان
- 6- ربنیت ها - انحراف تیغه بینی و انسدادها - رینوفارنژیت ها

ج) حلق:

- 1- آناتومی و فیزیولوژی و معاینه
- 2- آنیژن ها و بیماریهای لوزه و فارنژیت ها
- 3- جسم خارجی در حلق - اختلالات چرکی
- 4- حنجره و بیماریهای آن و انسداد حادثه ای
- 5- تراکئوتومی

41- مواد دندانی

تعداد و نوع واحد: 2 واحد نظری

هدف: هدف از این درس آموزش مواد مورد استفاده در زمینه دندانپزشکی و هم چنین آشنائی با خواص مواد می باشد.

- 1- 41- مواددندانی 1 نظری (1 واحد)
- 2- 41- مواد دندانی 2 نظری (1 واحد)

1- 41- مواد دندانی 1 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس:

- 1- خواص مواد شامل:
  - الف: خصوصیات مکانیکال:
    - نیروها - استرس یا تنش - استرین (کرنش) - منحنی استرس استرین - مدولوس آف آلاستی سیتی یا ضریب کشانی - خاصیات ارتجاعی یا داکتیلیتی - خاصیت شکنندگی - رزینسی یا فنریت - تافنس یا چقرمگی - هاردنس یا سختی سطحی - صلیبیت یا ریجیدیتی - ویسکوالاستیک
  - ب: خصوصیات فیزیکی شامل:
    - A- حرارتی: ضریب انبساط حرارتی LCTE- انتقال حرارتی - نفوذ حرارتی
    - B- الکتریکال: گالوانیسم - کوروزن - تارنیش
    - C- اپتیکال: خصوصیات اپتیکال یا نوری - پدیده انکسار - پدیده اسکترینگ - پدیده رفلکشن - کره مانفل هیوکروماوالیو
- 2- مواد پیشگیری کننده: مواد فیشورسیلانت
- 3- فلوراید ها (نوع شیمیایی - شکل تجاری)

4- مواد ساینده

2- 41- مواد دندان‌ی 2 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس:

- 1- کامپوزیت‌ها و مواد ترمیم‌کننده هم‌رنگ
- 2- آمالگام
- 3- بیس‌ها و لاینرها و سیمان‌ها
- 4- مواد قالب‌گیری: الاستومر و غیر الاستومر
- 5- گچ‌ها
- 6- فلزات قیمتی و غیر قیمتی
- 7- پرس‌لن
- 8- موم‌ها
- 9- روش‌های کستینگ
- 10- سیم‌های ارتودنسی
- 11- آکریل‌ها و پلاستیک‌ها

42- نظام پزشکی - طب قانونی

تعداد و نوع واحد: 1 واحد نظری

هدف: آشنا نمودن دانشجویان با تاریخچه طب قانونی و نظام پزشکی و قوانین و مقررات حاکم بر روابط مابین پزشک و جامعه

سرفصل دروس:

تاریخ تشکیل نظام پزشکی ایران - مقررات و قوانین مربوط به آن - تاریخ دندانپزشکی از گذشته تا امروز با توجه به نقش و تاثیر فرهنگ و تمدن ایران و اسلام
آشنائی با طب قانونی و روشهای تشخیص هویت در مرگهای ناشی از حوادث، اتفاقات و حوادث ناشی از درمانهای دندانپزشکی در داخل و در خارج از مطب که منجر به مرگ یا معلول شدن بیمار میگردد.

43- ارتودنسی

تعداد و نوع واحد: 7 واحد (3 واحد نظری و 4 واحد عملی)

هدف: آشنا ساختن دانشجو با عوامل اتیولوژیک ناهنجاریهای دندان‌ی - فکی - صورتی و روشهای تشخیص، پیشگیری و درمان آنها

- 1- 43- ارتودنسی 1 نظری (1 واحد)
- 2- 43- ارتودنسی 2 نظری (1 واحد)
- 3- 43- ارتودنسی 3 نظری (1 واحد)
- 4- 43- ارتودنسی 1 عملی (1 واحد)
- 5- 43- ارتودنسی 2 عملی (1 واحد)
- 6- 43- ارتودنسی 3 عملی (1 واحد)
- 7- 43- ارتودنسی 4 عملی (1 واحد)
- 1- 43- ارتودنسی 1 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس:

- 1- تعریف و تاریخچه، مقدمات و خدمات ارتودنسی
- 2- رشد و نمو جمجمه شامل:
  - الف - اهمیت بررسی رشد و نمو جمجمه
  - ب - مراحل تشکیل استخوان، انواع استخوانسازی
  - ج - متد بررسی رشد و نمو و جمجمه
  - د - رشد و نمو سر و صورت قبل و بعد از تولد
- 3- ترمینولوژی در ارتودنسی
- 4- آناتومی، فیزیولوژی و مورفولوژی حفره دهان و ساختمانهای وابسته به آن
- 5- تشکیل اکلوزیون نرمال و عواملی که در بوجود آوردن آن دخالت دارند شامل:
  - الف - رشد و تکامل دندان و مراحل تشکیل اکلوزن (شیری، مخلوط، دائمی)
  - ب - وضعیت اکلوزن نرمال در سه بعد
  - 6- آشنائی با مال اکلوزن ها شامل:
    - الف - تعریف مال اکلوزن
    - ب - طبقه بندی مال اکلوزن
    - ج - تیپ های مختلف صورتی
    - 7- سفالومتری لاترال شامل:
      - الف - آشنائی با نقاط، خطوط و زوایا در سفالومتری
      - ب - آشنائی با آنالیزهای مورد استفاده در تشخیص

2- 43- ارتودنسی 2 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس:

- اتیولوژی مال اکلوزنها شامل:
- الف - سیستم های طبقه بندی اتیولوژی
  - ب - علل عمومی (ارث، مادرزادی، بیماریهای عمومی، محیط ....)
  - ج - علل موضعی (تعداد دندانها، شکل و اندازه دندانها، زمان و ترتیب رویش دندانها، افتادن دندانهای شیری، پوسیدگی های بافت نرم، عادات)
  - 7- تشخیص شامل:
    - الف - اصول تشخیص
    - ب - معاینات کلینیکی
    - ج - تهیه ابزرواسیون
    - د - قالب گیری و محاسبات مدل های ارتودنسی
    - ه - تهیه فتوگرافی ها و رادیوگرافی های داخل و خارج دهانی
    - و - ارزیابی کلیه ضوابط حاصله و طرح ریزی درمان
    - 8- اصول بیومکانیک شامل:
      - الف - بیومکانیک حرکت دندان
      - ب - واکنش های بافتی متعاقب اعمال نیرو

3- 43- ارتودنسی 3 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس:

- 1- فلسفه، هدف و زمان درمان و طرح ریزی درمان در دوره های مختلف رویش دندانی
  - 2- درمان مال اکلوژن های کلاس I شامل:
    - الف - Space Supervision
    - ب - Serial extraction
    - ج - درمان ناهنجاریهای ساده (کراس بایت خلفی، قدامی، فضانگهدار، روش ایجاد فضا)
  - 3- درمان مال اکلوژن کلاس II (با دستگاه فانکشنال)
  - 4- درمان مال اکلوژن کلاس III کاذب (با دستگاه چین کپ)
  - 5- درمان مشکلات ورتیکالی
  - 6- درمان مشکلات لاترالی
  - 7- شکافهای دهان و صورت شامل:
    - الف - طبقه بندی
    - ب - مورفولوژی و نحوه تشکیل
    - ج - درمان
  - 8- اختلالات مفصل، گیجگاهی فکی در رابطه با اکلوژن
  - 9- ارتودنسی پیشگیری و وظائف دندانپزشک عمومی
  - 10- پیش آگهی و مراقبتهای پس از درمان، ریلپس و خطرات ناشی از درمانهای غلط ارتودنسی
- * منظور درمانهایی است که با دستگاه متحرک در طول سه ترم کلینیکی حداقل به 80٪ از اهداف دستیابی امکان پذیر باشد و نیاز به کاربرد دستگاههای ثابت نداشته باشد.
- ** درمان فانکشنال مال اکلوژن های کلاس II خفیف بدون کرویدینگ که با تشخیص قطعی استادبخش و با هدف هدایت رشدی حداکثری در طول سه ترم کلینیکی نتیجه مطلوب حاصل گردد.

4-43- ارتودنسی 1 عملی (1 واحد)

محل آموزش: فاننوم

میزان حداقل آموزش (Requirement)

- 1- شناسائی لوازم و مواد مورد استفاده در ارتودنسی
- 2- قالب گیری، تراش قالب و تهیه مدل های ارتودنسی
- 3- خمش سیم: تمرین خمش بر روی مدل تخته ای
- 4- ساخت کروشه ادم (Adm's)
- 5- ساخت فنر Z, 8, و فینگراسپرینگ
- 6- ساخت C کلاسیک
- 7- ساخت آرک Flexible
- 8- آکرلیل گذاری و تراش آکرلیل

5-43- ارتودنسی 2 عملی (1 واحد)

6-43- ارتودنسی 3 عملی (1 واحد)

7-43- ارتودنسی 4 عملی (1 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

ارتودنسی عملی 2 و 3 و 4 هر کدام به میزان یک واحد کار عملی در کلینیک و بخش شامل:

- الف - تهیه ابزرواسیون، قالب گیری و تهیه مدل‌های گچی و محاسبات لازم
- ب - تشخیص و طرح ریزی درمان و نحوه درمان (مشاوره با استاد)
- ج - ساختن دستگاه‌های مورد لزوم بیمار و نصب و پیگیریهای لازم
- د - تهیه مدارک نهائی بیمار و بررسی نتایج حاصله هر دانشجوی موظف است در طول سه ترم کلینیکی حداقل یک بیمار جدید با ضوابط ذکر شده در مورد نوع درمان‌های مجاز در سرفصل دروس ارتودنسی 3 نظری را پذیرش و درمان نماید.
- همچنین ادامه درمان دو بیمار ارجاعی از طرف بخش مربوط به دانشجویان در شرف فارغ التحصیلی جزء ریکورمنت عملی می باشد.
- باضافه معاینات کلینیکی حداقل 5 بیمار مراجعه کننده به بخش به منظور ارائه نحوه تشخیص مال اکلوژن و عوامل اتیولوژیک مربوطه از ضروریات است.

44- اندودانتیکس

تعداد و نوع واحد: 10 واحد (3 واحد نظری و 7 واحد عملی)

هدف: آموزش مجموعه ای از دروس نظری و عملی به دانشجویان بطوریکه قادر به تشخیص و درمان ضایعات مرتبط پالپ، پری اپیکال و عوارض عفونت های ناشی از آنها باشند.

1- 44 - اندودانتیکس 1 نظری (1 واحد)

2- 44 - اندودانتیکس 2 نظری (1 واحد)

3- 44 - اندودانتیکس 3 نظری (1 واحد)

4- 44 - اندودانتیکس 1 عملی (2 واحد)

5- 44 - اندودانتیکس 2 عملی (2 واحد)

6- 44 - اندودانتیکس 3 عملی (2 واحد)

7- 44 - اندودانتیکس 4 عملی (1 واحد)

1- 44 - اندودانتیکس 1 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس:

1- تعریف، فلسفه و تاریخچه اندودانتیکس

2- آشنائی با آناتومی داخلی دندان

3- اصول تهیه حفره دسترسی به پالپ دندان

4- آشنائی با ابزار و وسائل اندودانتیکس

5- اصول بیولوژیکی و اهداف تمیز کردن کانالهای دندان

6- تمیز کردن و شکل دهی کانالهای مستقیم

7- تمیز کردن و شکل دهی کانالهای خمیده

8- آشنائی با حوادث حین درمان

9- آشنائی با مواد مورد مصرف در اندودانتیکس

10- روشهای مختلف پر کردن کانال ریشه

11- اصول استریلیزاسیون در اندودانتیکس

12- رادیوگرافی در اندودانتیکس

2- 44 - اندودانتیکس 2 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس:

1- جنین شناسی و بافت شناسی پالپ، پری اپیکال و عاج

- 2- التهاب پالپ و عوامل تحریکی
- 3- میکروشناسی و ایمنی شناسی در اندودانتیکس
- 4- بیماریهای پالپ
- 5- پیشگیری از بیماریهای پالپ
- 6- بیماریهای پری آپیکال
- 7- آشنایی با اصول تشخیص و تستهای حیاتی دندان در اندودانتیکس
- 8- طرح درمان در اندودانتیکس
- 9- شناخت عوامل موثر در انتخاب دندان و آموزش بیمار
- 10- بی حسی موضعی در اندودانتیکس
- 11- ایزولاسیون در اندودانتیکس و استفاده از رابردم
- 12- فوریتهای اندو
- 13- فارماکولوژی در اندو

3- 44- اندودانتیکس 3 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس:

- 1- پیشگیری و درمان حوادث حین درمان
- 2- درد و کنترل آن در اندودانتیکس
- 3- پیشگیری و درمان فوریتهای حین و متعاقب درمان
- 4- اصول تشخیص و درمان دندانهای صدمه دیده از ضربه (درمان دندانهای با آپکس باز)
- 5- تشخیص و درمان ضایعات اندو - پریو
- 6- اصول جراحیهای اندودانتیکس
- 7- تحلیل ریشه و روشهای درمان آن
- 8- موفقیت و عدم موفقیت در اندودانتیکس
- 9- درمان مجدد در درمان ریشه
- 10- سیر ترمیم ضایعات پری اپیکال
- 11- سفید کردن دندانها

4- 44- اندودانتیکس 1 عملی (2 واحد)

محل آموزش: فانتوم

تهیه حفره دسترسی و تهیه کانال و پر کردن دندانها (انواع دندانها در فک بالا پائین در فانتوم)

5- 44- اندودانتیکس 2 عملی (2 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

واحد عملی دو شامل درمان ده کانال (شامل دندانهای تک کانال و دو کانال)

6- 44- اندودانتیکس 3 عملی (2 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

واحد عملی 3 شامل درمان 15 کانال (حداقل سه دندان مولر)

7- 44- اندودانتیکس 4 عملی (1 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

واحد عملی 4 شامل درمان 8 کانال (حداقل 2 مورد درمان مجدد)

دانشجو لازم است در طول واحدهای عملی کلینیکی حداقل دو دندان تروماتیزه را مورد درمان قرار دهد و در نمایش حداقل یک مورد جراحی پری رادیکولر شرکت نماید. دندانهای درمان شده جهت ترمیم تاج به بخش ترمیمی و یا پروتز مراجعه خواهند نمود.

45- بیماریهای دهان و تشخیص

تعداد و نوع واحد: 8 واحد (5 واحد نظری و 3 واحد عملی)

هدف: هدف از آموزش بیماریهای دهان و تشخیص شناخت و درمان ضایعاتی است که با منشاء عمومی و موضعی و یا هر دو در محیط دهان تظاهر می نمایند:

1- 45- بیماریهای دهان و تشخیص 1 نظری (2 واحد)

2- 45- بیماریهای دهان و تشخیص 2 نظری (2 واحد)

3- 45- بیماریهای دهان و تشخیص 3 نظری (1 واحد)

4- 45- بیماریهای دهان و تشخیص 1 عملی (1 واحد)

5- 45- بیماریهای دهان و تشخیص 2 عملی (1 واحد)

6- 45- بیماریهای دهان و تشخیص 3 عملی (1 واحد)

1- 45- بیماریهای دهان و تشخیص 1 نظری (2 واحد)

سرفصل دروس:

1- انواع معاینه شامل:

معاینات اورژانس - معاینه جهت بیماریابی (Screening, معاینه کامل) نحوه گرفتن تاریخچه، علت مراجعه، شکایت اصلی، بیماری کنونی، تاریخچه پزشکی، دندانپزشکی خانوادگی، اجتماعی و گذشته بیمار

2- اصول معاینه (مشاهده، گوش دادن، دق و لمس)

معاینات کلینیکی:

الف: ارزیابی وضع کلی بیمار و معاینات خارج دهانی شامل معاینات سر و صورت و گردن، جمجمه و غدد لنفاوی

ب: یادآوری از ساختمان مخاط دهانی از نظر آناتومیکی هیستولوژیک در نواحی مختلف و معاینات داخلی دهانی شامل: معاینه لب، گونه

زبان لثه ها، کام، دندانها و بررسی ساختمان طبیعی مخاط دهان و شاخص های آناتومیک آن در قسمتهای مختلف

3- علائم سوپراکتیو و ابژکتیو

4- ضایعات اولیه (Basic Lesions) و تغییرات ثانویه

(ماکول، پاپول، ندول، پلاک، وزیکول، بول، پوستول، اروزیون زخم، تومور، آتروفی اپیتلیالی و یادآوری مختصری از تغییرات هیستوپاتولوژیک، نظیر هیپرکراتوز، پاراکراتوز، اسپونجیوز آکانتوزیس، دژنراسانس هیدروپیک و غیره و تذکر این نکته که مطالب فوق بطور مفصل در دروس پاتولوژی دهان گفته شده است.

5- ضایعات شایع و تکاملی حفره دهان

اختلالات لب ها (لب شکری، فرورفتگیهای مادرزادی گوشه لب، لب کوتاه (Incompetent lips) و (Double lips) کام (کام شکاف دار)

زبان و کوچکی و بزرگی، شیاردار، جغرافیائی، مدیان رومیوئید، تیروئید زبانی، زبان سیاه مودار و اریس زیر زبان

گونه ها (لوکوداما، چینهای مخاطی ارثی سفید رنگ و Linea alba)

لثه ها (فیبروماتوزیس ارثی لثه)

6- ضایعات مخاط دهان در اثر عوامل فیزیکی، شیمیائی و آلرژیک

الف: عوامل فیزیکی:

1- 6- عوامل تروماتیک (زخمهای تروماتیک، گلوستیت و پاپیلائیتیس، هیپرپلازی پاپیلازی کام، پارگی، لهدگی و غیره

2- 6- عوامل فیزیکی (تغییرات حرارتی، گرما، سرما، الکتریسیته، گالوانیزم، اثرات رادیاسیون بر مخاط دهان و دندانها

3-6 عوامل شیمیایی و داروها (دیلاننتین، آنتی بیوتیک ها، کورتیکوسترئوئیدها، آنتی نئوپلاستیک ها، ضد حاملگی، ضد مالاریا و فلزات سنگین (بیسموث، جیوه، سرب و غیره)

4-6- حساسیت و آلرژی (کلیات آلرژی، مکانیسم انواع آلرژی، ادم آنژیونوروتیک، ضایعات آلرژیک مخاط دهان)

7- بیماریهای استخوان و دندان با منشأ ژنتیکی

استئوژنیزس ایمپرکتا، استئویتروزیس، آکندروپلازی، کلئیدوکرانیال دیس استوزیس، چروبیسم و غیره

8- آفت و سندرمهای وابسته

(تعریف، اشکال کلینیکی، اتیولوژی، درمان، سندرم بهجت و...)

9- بیماریهای غدد و متابولیک

(هورمونال شامل هیپوفیز، تیروئید، پاراتیروئید، فوق کلیه، پانکراس و بیماریهای گروه هیستوسایتوزیس X)

10- بیماریهای خون

(بیماریهای گلبولهای قرمز، سفید، پلاکتها و غیره)

11- پیگمانتاسیون های مخاط دهان

(سلولهای ملانوسیت، پیگمانتاسیونهای پاتولوژیک با منشأ داخلی و خارجی، خال، آدیسون، سندرم آلبرایت، پوتزچگرز، نوروفایبروماتوزیس، هموکروماتوزیس، ملانوما، بیلیروبین، پیگمانتاسیون در اثر داروها و مواد شیمیایی و فلزات سنگین)

2-45- بیماریهای دهان و تشخیص 2 نظری (2 واحد)

سرفصل دروس:

1- بیماریهای عفونی دهان (فقط عفونت های اختصاصی)

1-1- بیماریهای ویروسی (اطلاعات کلی در مورد ویروسها و چگونگی پاتوژنیزس آنها، عکس العمل دفاعی بدن در مقابل عفونت های ویروسی، استوماتیت تبخالی اولیه، آبله مرغان وزونا و رابطه آنها با یکدیگر هرپانجینا، بیماری دست پا و دهان، فارنژیت حاد لنفوندر، مونونوکلئوزیس عفونی، زگیل ویروسی، اریون، سرخک، اشاره ای به ایدز و اینکه در بیماریهای سیستم ایمنی توضیح داده خواهد شد.

2-1- بیماریهای باکتریال (نکروز حاد لثه (ANUG)، مخملک، دیفتری، سل سیفلیس، جذام، آکتینومایکوزیس)

3-1- بیماریهای قارچی (کاندیدوزیس، هیستوپلاسموزیس، بلاستومایکوزیس)

2- ضایعات سفید رنگ

لیکن پلان، لوکوپلاکیا، ضایعات سفید رنگ... با غشاء کاذب

3- بیماریهای غدد بزاقی

آناتومی و فیزیولوژی غدد بزاقی بطور مختصر و اختلالات غدد بزاقی

4- دردهای صورتی با منشأ غیر دندان (Chronic facial pain)

نورالژی تری ژومو، دردهای آتی پیک صورت، میگرن، نورالژی میگرنی دوره ای (PMN)، تمپورال آرترایتیس، دردهای ناشی از آنژین صدری، دردهای ناشی از اختلالات (MPDS TMJ فقط از نظر تشخیص افتراقی) سینوزیت حاد و مزمن و گلوکوما

5- بیماریهای سیستم عصبی عضلانی

میاستنیا گراویس، مالتیل اسکروزیس، بلس پالسی، Strock, CVA

6- بیماریهای وزیکولوبولوز

پمفیگوس، پمفیگوئید مخاطی خوش خیم، اریتمالمالتیفرم، اپی درمولایزیس بولوزا

7- داروشناسی

داروهای ضد درد، آرام بخش و خواب آور، شل کننده عضلات مخطط، داروهای موثر بر سیستم اتونومیک، کورتیکوسترئوئیدها، آنتی هیستامین ها، آنتی بیوتیک ها و داروهای ضد ویروسی

3- 45- بیماریهای دهان و تشخیص 3 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس:

1- تفسیر تستهای آزمایشگاهی

(تستهای کلی خون CBC و ایندکس های گلبول های قرمز، تست های شیمیایی خون (کلسیم، فسفر، آلکالن فسفاتاز اوره، اسید اوریک، کلسترول، تری گلیسریدها، آهن، فولیت، B12 و غیره تستهای انعقادی خون و شکنندگی عروق، تستهای سرولوژیک غیر اختصاصی مثل، CRP ESR و تستهای اختصاصی مثل هپاتیت، سیفیلیس، مونونکلئوزیس عفونی و ایدز

2- کلیات و اصول ایمنولوژی

بیماریهای نقص اولیه و ثانویه سیستم ایمنی شامل سندرمهای دی جرج، بوروتون، نقص ایمنی اکتسابی (ایدز و اتوایمیونیتی و بیماریهای بافت همبند)

3- ضایعات و شرایط پیش سرطانی حفره دهان

اریتروپلاکیا، لوکوپلاکیا، فایبروزیس زیر مخاطی، سیفیلیس، آنمی پرنیشز، سندرم پلامر ویسسون و... تشخیص اسکواموس سل کارسینوماهای دهان (اپیدمیولوژی انواع کلینیکی، اتیولوژی، روشهای تشخیصی، مراحل و روشهای درمانی)

4- ضایعات شبه تومور حفره دهان از نظر تشخیص افتراقی کلینیکی

پولیپ فایبروپیتالی، پایوژنیک گرانولوما، پری فرال جابنت سل، دنچرهایپیرپلازیا و غیره

4- 45- بیماریهای دهان و تشخیص 1 عملی (1 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

- 1- آشنائی با روشهای عملی معاینات داخل دهانی و خارج دهانی در کلینیک و همچنین تهیه حداقل 6 مورد پرونده کامل
- 2- تهیه حداقل یک سمینار از مقالات و کتب مرجع که توسط کادر آموزشی گروه تعیین می گردد
- 3- معاینه و توزیع بیمار (Screening) و تنظیم کارت بیمار جهت مراجعه به بخش های مختلف (داشتن حداقل 50 کارت امضاء شده توسط اساتید مربوطه ضروری است)
- 4- گذراندن امتحان در پایان ترم

5- 45- بیماریهای دهان و تشخیص 2 عملی (1 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

- 1- شرکت در کلاسهای پروجکشن از ضایعات مختلف حداقل 6 جلسه و شرکت در بحث روزانه کلینیکال پاتولوژی
- 2- تهیه حداقل 2 سمینار از مقالات و کتب مرجع و ارائه آنها به صورت کنفرانس و جواب دادن به سوالات اساتید و سایر دانشجویان
- 3- معاینه بیمار شامل تشکیل پرونده کامل از بیماریهای دهان و سیستمیک حداقل 10 مورد
- 4- معاینه و توزیع بیمار و تهیه کارت (Screening) و داشتن 50 امضاء از استاد مربوط

6-45- بیماریهای دهان و تشخیص 3 عملی (1 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

- 1- بررسی کیس های مشکل و پیشرفته شامل: تهیه پرونده، طرح تشخیص های افتراقی و تشخیص نهائی بعد از انجام آزمایشات لازم، تهیه اسلاید و گزارش به صورت گزارش مورد (Case report) حداقل 1 مورد
- 2- آشنائی با روشهای درخواست مشاوره (Consultation) با سایر همکاران و طرح درمانهای تخصصی و پیشرفته
- 3- آشنائی با درخواست آزمایشات پاراکلینیکی و کسب توانائی در تفسیر نتایج آنها نظیر: (رادیوگرافی - سیتی اسکن و تستهای لابراتواری)
- 4- آشنائی با روشهای نمونه برداری (بیوپسی - سیتولوژی و اسمیرهای باکتریولوژیک)
- 5- نسخه نویسی و راهنمائی بیمار از نظر مراحل درمانی و توصیه های لازم

46- پریودونتولوژی

تعداد و نوع واحد: 7 واحد (3 واحد نظی و 4 واحد عملی)

هدف: ارائه مجموعه ای از دروس نظری و عملی به دانشجویان جهت آشنائی و شناخت ضایعات بافت های نگهدارنده دندان و پیشگیری از ایجاد و درمان بیماریهای پریودنتال می باشد.

1-46- پریودونتولوژی 1 نظری (1 واحد)

2-46- پریودونتولوژی 2 نظری (1 واحد)

3-46- پریودونتولوژی 3 نظری (1 واحد)

4-46- پریودونتولوژی 1 عملی (1 واحد)

5-46- پریودونتولوژی 2 عملی (1 واحد)

6-46- پریودونتولوژی 3 عملی (1 واحد)

7-46- پریودونتولوژی 4 عملی (1 واحد)

1-46- پریودونتولوژی 1 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس:

1- مقدمه و تاریخچه

2- هیستوآناتومی پریودنشیوم شامل:

یادآوری مباحث لثه - سیمان ریشه دندان - لیگامان پریودنتال - استخوان آلوئول - هیستوژنز اپی تلیال انجمنت

3- اتیولوژی بیماریهای پریودنتال شامل:

عوامل اتیولوژیک موضعی و سیستمیک (اثر کمبود ویتامینها و...)

4- میکروبیشناسی بیماریهای پریودنتال شامل:

پلاک میکروبی و مکانیسم تشکیل آن

5- ترومای اکلوژن

6- پاتوژنی بیماریهای پریودنتال شامل:

مکانیسم تخریب بافتی و ایمنولوژی

7- اپیدمیولوژی بیماریهای پریودنتال

8- پیشگیری بیماریهای پریودنتال و طرق مختلف آن در دندانپزشکی شامل شناخت:

الف - روشهای مختلف مسواک زدن و نحوه تعلیم آن به بیمار

- ب - استفاده از وسایلی کمکی در اعمال برداشتن پلاک میکروبی
- ج - فلوراید و نقش آن در دندانپزشکی پیشگیری و تجویز سیستمیک و موضعی
- د - نحوه کنترل مکرر بهداشت دهان بیمار
- ه - کلیاتی راجع به خمیر دندان ها و دهان شویه ها و مواد پولیش کننده (عوامل شیمیایی کنترل کننده پلاک)

2- 46- پریودونتولوژی 2 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس:

- 1- نشانه و سمپتومهای بیماریهای پریودونتال و طبقه بندی آن
- 2- کلیات راجع به بیماریهای هیپرپلاستیک لثه
- 3- معاینه و چگونگی تکمیل پرونده بیمار
- 4- پیش بینی بیماری و طرح درمانی
- 5- تشخیص: تفسیر رادیوگرافیک در پریودانتیکس
- 6- شناخت و طرز استفاده از وسائل: قلمهای جرمگیری و کورتاژ - و درمانهای جراحی
- 7- نحوه جرم گیری شامل:
  - الف - روش جرم گیری بالای لثه
  - ب - روش جرم گیری زیر لثه
  - ج - تسطیح سطح ریشه
  - د - جرم گیری با روش اولتراسونیک
- 8- کورتاژ لثه و مکانیسم ترمیم پس از آن
- 9- موارد اورژانس بیماریهای پریودنتال در بیماریهای حاد زیر و درمان آنها:
  - الف - آبسه پریودنتال
  - ب - A.N.U.G (ژنژیویت اولسرونکروتیک حاد)
  - ج - پری کرونایتیس
  - د - ژنژیویت حاد

3- 46- پریودونتولوژی 3 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس:

- 1- مراحل و اصول کلی جراحی بیماریهای پریودنتال شامل مباحث:
  - الف - ژنژیوکتومی و ژنژیوبلاستی
  - ب - کلیات در مورد عمل فلپ ساده
- 2- طبقه بندی و موارد استعمال موکوژنژیوال
- 3- انواع پیوندهای لثه
- 4- روش عمل در جراحیهای موکوژنژیوال
- 5- انواع جراحی های استخوان
- 6- کلیات راجع به نواحی تقسیم ریشه ها
- 7- روشهای بخیه و انواع مختلف موارد بخیه
- 8- انواع خمیرهای پانسمان در بیماریهای پریودنتال و ویژگیهای پس از آن
- 9- حساسیت دندانی و درمان آن
- 10- اکلوژن در رابطه با بیماری پریودنتال

- 11- ضایعات پریو و ارتباط آن با اندو، پروتز و ارتودنسی
12 - طبقه بندی انواع اسپلینت ها و موارد اسپلینت های موقت و اجرای آنها
13 - کلیات راجع به ایمپلنت های دندانی

4- 46- پریودونتولوژی 1 عملی (1 واحد)

محل آموزش: فانتوم و کلینیک

میزان حداقل آموزش (Requirement)

- 1- آموزش بهداشت
- 2- آشنایی با وسایل
- 3- تشخیص لثه و پریودنشیم سالم و فیزیولوژیک
- 4- استریل کردن و روشهای آن
- 5- طرز کار با وسایل
- 6- اصول تیز کردن وسایل
- 7- جرم گیری بر روی کست

5- 46- پریودونتولوژی 2 عملی (1 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

- 1- معاینه و تشکیل پرونده
- 2- تشخیص و طرح درمان بیماریهای لثه
- 3- جرم گیری بالا و زیر لثه ای با وسایل دستی (3 بیمار)
- 4- صاف کردن سطح ریشه دندان با وسایل دستی (1 بیمار)

6- 46- پریودونتولوژی 3 عملی (1 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

- 1- تشخیص و طرح درمان بیماریهای پریودنتال
- 2- آموزش نحوه استفاده از دستگاه اولتراسونیک
- 3- جرم گیری بالا و زیر لثه ای همراه با صاف کردن سطح ریشه با وسایل اولتراسونیک (4 بیمار)
- 4- کورتاژ یا Enap (1 بیمار)

7- 46- پریودونتولوژی 4 عملی (1 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

- 1- تشخیص بیماریهای پریودنتال
- 2- درمان اورژانسیهای پریودنتال (2 بیمار)
- 3- جرم گیری بالا و زیر لثه همراه با صاف کردن سطح ریشه دندان (2 بیمار)
- 4- کورتاژ لثه (1 بیمار)
- 5- کمک کردن در جراحیهای پریودنتال (2 بیمار)
- 6- جراحیهای پریودنتال (1 بیمار)

47- پروتز متحرک پارسیل

تعداد و نوع واحد: **8 واحد (2 واحد نظری و 6 واحد عملی)**

هدف: آشنائی با آماده سازی دهان جهت پذیرفتن پروتز پارسیل متحرک و درمان بی دندان پارسیلی در یک قوس دندانی آماده جهت شروع ساخت یک پروتز پارسیل متحرک

1 - 47 - پروتز متحرک پارسیل 1 نظری (1 واحد)

2 - 47 - پروتز متحرک پارسیل 2 نظری (1 واحد)

3 - 47 - پروتز متحرک پارسیل 1 عملی (2 واحد)

4 - 47 - پروتز متحرک پارسیل 2 عملی (2 واحد)

5 - 47 - پروتز متحرک پارسیل 3 عملی (2 واحد)

1 - 47 - پروتز متحرک پارسیل 1 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس:

- اختصاصات یک طبقه بندی قابل قبول

- کلاس بندی قوس های بی دندان پارسیل

- کندی - اپلگیت

- کلاس بندی پروتز پارسیل متحرک

- کراووک (بر مبنای نوع ساپورت)

2 - اجزای پروتز پارسیل متحرک:

- اتصال دهنده های اصل فک بالا و طراحی آنها

- اتصال دهنده های اصلی فک پائین و طراحی آنها

3 - ساپورت (Support)

- تعریف

- انواع ساپورت

- رست

- تعریف

- عمل اصلی

- اعمال کمکی

- جایگاه رست و انواع آن

4 - Survey:

- شرح دستگاه سرویور

- علل Survey

- فاکتورهای مؤثر در سروی کردن

5 - گیر (Retention):

- تعریف

- فاکتورهای مؤثر در گیر

- انواع گیرهای مکانیکی (نگهدارنده های مستقیم)

- کلاسیک

- تعریف

- شرایط یک کلاسیک

- Support

Retention -

Stabilization -

Reciprocation -

Encirclement -

Passivity -

-انواع کلاسیک ها

6 - نگاهدارنده غیر مستقیم:

- عوامل موثر در جلوگیری از حرکات پروتزهای پارسیل متحرک

- حرکات چرخشی و محورهای آنها

-انواع

- اعمال کمکی

7 - بیس (Base)

- تعریف

- انواع، معایب و مزایا

- اعمال

- الف: در پروتزهای پارسیل Tooth bounded

- ب: در پروتزهای پارسیل Tooth, Tissue, bounded

- شرایط یک بیس ایده آل

8 - اتصال دهنده های فرعی:

- تعریف

- اعمال، فرم و محل

9 - قالب گیری:

- مواد قالب گیری

- قالب گیری اولیه و کست اولیه

- مراحل انجام کار بروی کست اولیه

Survey

- طراحی اسکلت فلزی

- تری اختصاصی

- قالب گیری اصلی

- قالب گیری اصلی و تهیه کست اصلی

- سروی و مراحل لابراتواری بروی آن Relief, Blockout

10 - دوبلیکیت و فرم دادن الگوی عمومی:

- کارهای لابراتواری:

- اسپروگذاری

- سیلندرگذاری

- کستینگ

- پالیش

2- 47 - پروتز متحرک پارسیل 2 نظری (واحد)

سرفصل دروس:

1 - تشخیص و طرح درمان:

- جراحی
- درمانهای پرئودنتال
- ارتودنسی
- اکلوزال تراپی
- آماده نمودن دندانهای پایه
- تصحیح کانتور دندانها با تراش
- کورون
- اسپلینت (بریج - اسپلینت بار)
- مروری بر اتچمنت های داخل تاجی، خارج تاجی

2 - اصول طراحی پروتز پارسیل:

- اصول بیومکانیک (اهرم ها، سطوح شیب دار، Wedging)
- اختلاف طراحی بین دو گروه عمده کلاس های I و II و کلاس III کندی
- تفاوت در ساپورت و گیر
- طراحی اجزاء پروتز براساس نوع ساپورت (بافتی دندانی - دندانی)

3 - قالب گیری:

- تعریف
- قالب گیری آناتومیک
- قالب گیری فانکشنال
- چند روش قالب گیری فانکشنال

4 - اکلوزن:

- تماس های اکلوزالی مناسب در کلاس های مختلف کندی
- تماس اکلوزالی مناسب پروتز تک فکی در مقابل پارسیل متحرک

5 - ثبت روابط:

- امتحان کردن اسکلت فلزی در دهان
- روش های مختلف ثبت روابط فکی
- ارتباط مستقیم کست ها
- ثبت روابط با رکورد بیس و موم اکلوزن
- موم اکلوزیون با بیس آکریلی
- موم اکلوزیون با اسکلت فلزی
- ثبت فیس بو
- انتقال روابط فکی به آرتیکولاتور
- انتقال کست بالا با فیس بو
- انتقال کست پائین

6 - انتخاب و چیدن دندانها:

- نحوه انتخاب دندانهای قدامی و خلفی
- طرز چیدن دندانهای قدامی و خلفی

- امتحان کردن دندانهای چیده شده

7 - مراحل لابراتواری:

- مدلاژ، مفل گذاری، پختن

- خارج کردن از مفل، انتقال مجدد به آرتیکولاتور

- تنظیم سطوح اکوزالی، جدا کردن پروتز از کست ها

- پرداخت

8 - تحویل پروتز به بیمار:

- بررسی انطباق اجزاء پروتز با انساج مربوطه

- بررسی روابط اکوزالی

- ثبت روابط و انتقال مجدد به آرتیکولاتور - رفع خطاهای اکوزالی

- دستورات بهداشتی و نحوه استفاده از پروتز

- بازدیدهای بعدی

9 - ری بیس، ریلاین - ترمیم:

- موارد تجویز

- طرز عمل

10 - پروتزهای پارسیل موقت و فوری و غیر عادی:

- معرفی یک مورد

- نحوه و مراحل درمان

- استفاده از پروتزهای موقت جهت Tissue Conditioning

11 - پروتزهای فکی صورتی:

- طبقه بندی Cleft (ضایعات مادرزادی)

- طبقه بندی Arramany (ضایعات اکتسابی)

- معرفی یک مورد و نحوه مراحل درمان

3 - 47 - پروتز متحرک پارسیل 1 عملی (2 واحد)

محل آموزش: فانتوم

میزان حداقل آموزش (Requirement)

ساخت اسکلت فلزی پروتز پارسیل بر روی مدل

4 - 47 - پروتز پارسیل 2 عملی (2 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

جایگزینی بی دندانی یک فک بیمار با پروتز

پارسیل دارای اسکلت فلزی

5 - 47 - پروتز متحرک پارسیل 3 عملی (2 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

معالجه یک بیمار با پروتز پارسیل دارای اسکلت فلزی

48- پروتز ثابت

تعداد و نوع واحد: 11 واحد (3 واحد نظری و 8 واحد عملی)

هدف:

- 1- یادگیری، فهم و درک مطالب و بکار بردن مطالب تئوری درکارهای کلینیکی
- 2- آموزش علمی و عملی بمنظور ترمیم دندانها و جایگزینی دندانهای از دست رفته
- 3- آموزش نحوه حفظ دندانها موجود با رستوریشن های ثابت و رعایت بهداشت و نکات پیشگیری
- 4- آموزش نحوه تأمین زیبایی و فانکشن مورد نیاز بیماران

1-48- پروتز ثابت 1 نظری (1 واحد)

2-48- پروتز ثابت 2 نظری (1 واحد)

3-48- پروتز ثابت 3 نظری (1 واحد)

4-48- پروتز ثابت 1 عملی (4 واحد)

5-48- پروتز ثابت 2 عملی (2 واحد)

6-48- پروتز ثابت 3 عملی (2 واحد)

1-48- پروتز ثابت 1 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس:

1- مقدمات پروتز ثابت:

معرفی، تاریخچه، ترمینولوژی

2- اصول بیومکانیکی تراش:

قوانین و اصول تراش

انواع تراش و فینش لاین ها (مزایا و معایب)

انتخاب محل قراردادن فینش لاین

3- تراش و آماده کردن دندان برای فول کراون:

تراش دندان برای کراون - تمام ریختگی فلزی آلیاژ - پرسن تمام پرسنی (از قبیل ژاکت کراون و...)

4- آشنایی با روش های ساخت روکش های موقت (بطور مختصر)

5- اصول و روشهای قالب گیری:

آماده کردن نسوج دهانی، کنار زدن لثه و کنترل بزاق برای قالب گیری

مواد قالب گیری مزایا و معایب هر یک

روشهای قالب گیری (قالب گیری با الاستومرها) و تهیه تری اختصاصی

6- تهیه کست و دای (Working Cast, Dies)

تکنیک های مختلف پین گذاری و تهیه دای

انواع دای (دای گچی، دای فلزی (الکترولیز)، دای اپوکسی رزین)

ترمیم و دیچ کردن دای

7- روشهای رکوردگیری و انتقال کستها به ارتیکولاتورها:

انتقال کست بالا: فیس بو و استفاده از فیس بو

انتقال کست پائین: اکلوژن مرکزی (CO) و رابطه مرکزی (CR)، روشهای ثبت CO و CR

مواد رکوردگیری

8- تهیه مدل مومی (Wax up):

آماده کردن دای برای فرم دادن مدل مومی

روش تهیه مدل مومی برای فول کراون + Facing

روش تهیه مدل مومی برای کراونهای آلیاژ - پرسیلن

9 - پونتیک و انواع آن و تهیه مدل مومی آن:

10 - اصول سیلندرگذاری (Investment):

گچهای سیلندرگذاری و خواص آنها

سیلندر و مشخصات آن

اسپرو - اسپروگذاری

مقوای نسوز و دلائل بکارگیری آن

مراحل سیلندرگذاری و روشهای آن - آشنائی با Vacuum Mixtuer Machine

11 - اصول و روشهای ریختگی (Casting):

وسایل کار در ریختگی:

دستگاه (کوره) ذوب موم (Burn out)

ماشینهای ریختگی

وسایل ذوب آلیاژ

مراحل کستینگ (ریختن سیلندر)

حذف موم داخل سیلندر (Burn out)

ذوب آلیاژ، راههای مختلف ذوب آلیاژ، درجه حرارت ریختگی

مراحل اصلی کستینگ (انتقال سیلندر به سانتریفوژ - انتقال آلیاژ و ذوب آن - نحوه استفاده از سانتریفوژ و...

مراحل خارج کردن کستینگ از سیلندر

بررسی نواقص کستینگ (تخلخل، خشونت سطوح پروتز، کامل ریخته نشدن)

آماده کردن کستینگ برای امتحان کلینیکی و Finishing & Polishing

12 - تراش دندان برای پارسیل ونیر کراونها:

مزایا و معایب

کراونهای قدامی، کراونهای خلفی بالا و پائین کراونهای و موارد دیگر

13 - تراش دندان برای اینله و انله:

تعریف، مزایا و معایب هر یک

تراش اینله، تراش انله

14 - اصول بیولوژیکی تراش:

اثرات تراش بر نسج دندان:

سرعت، درجه حرارت وسائل تراش دهنده، کندی و تیزی فرز، تراش خشک و مرطوب، تراش زیاد و تراش کم

اثرات مواد بر تراش و نسج دندان:

مواد کف بندی، وارنیش، مواد قالب گیری، مواد کراون موقت، (اکریل رزینها و....)، سمانها و مواد دیگر. سازگاری مواد با نسوج دندانی و

نسوج نرم اطراف

اثرات نخ و نخ گذاری برای کنار زدن لثه

2 - 48 - پروتز ثابت 2 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس:

1 - تشخیص و طرح درمان و پیش آگهی در پروتز ثابت:

جمع آوری اطلاعات: مصاحبه با بیمار، علت مراجعه، تاریخچه پزشکی و دندانپزشکی، بررسیهای داخل و خارج دهانی، رادیوگرافیها، کستهای تشخیصی و انتقال کستها به ارتیکولاتور
- تشخیص: بر مبنای اطلاعات کسب شده
موارد تجویز و عدم تجویز پروتز ثابت
- طرح درمان:

بررسی نیازهای درمانی بیمار، پیشگیری - درمان رستوریشن های قبلی، انواع رستوریشنهای پروتز ثابت بر مبنای نیازهای بیمار، درمانهای قبل از پروتز ثابت (مراحل ترتیبی درمانها)، مراحل درمان پروتز ثابت (ارزشیابی دندانهای پایه، ارزشیابی پیوندتالی - ارزشیابی اکلوزنی)، موارد خاص که به توجه بیشتری نیاز دارند. طراحی بریجها

2 - چگونگی آماده سازی دندانها با پوسیدگی های وسیع و دندانهای روت کانال تراپی شده برای رستوریشن های ثابت
پین بیلداپ (انواع پین ها - شرایط کاربری پین ها) روشها و اصول استفاده از دندانهای روت کانال تراپی شده برای پست کور
پستهای پیش ساخته و انواع پست بیلداپ - مزایا و معایب
پستهای ریختگی (روش مستقیم - غیر مستقیم - مزایا و معایب)
3 - پروتزهای موقتی (بینابینی):

اهمیت و اهداف

تکنیک ساخت (انواع): پیش ساخته، ساختنی مستقیم، ساختنی غیر مستقیم
کراون موقت برای دندانهای روت کانال تراپی شده مواد کاربری برای ساخت رستوریشن موقت - مزایا و معایب هر یک
سمان کردن کراونهای موقت - انواع سمانهای موقت (خیلی مختصر)
4 - مروری بر نکات حائز اهمیت اصول قالبگیری:

روشهای کنار زدن لثه (روش های مکانیکی، شیمیائی، جراحی و الکتروسرجری)
مزایا و معایب هر یک

تکنیکهای قالبگیری (الاستومری - هیدروکلوئید - حلقه مسی)

5 - مراحل رکوردگیری و ارتیکولاسیون (بررسی مجدد):

CR و CO

روشهای ثبت CR و CO

روشهای ثبت حرکات طرفی

تکنیک (Functionally Generated path Technique) FGP

6 - آلیاژهای ریختگی - خصوصیات و کاربرد آنها:

7 - طراحی ساختار فلزی (Coping Design):

8 - امتحان ساختار فلزی:

امتحان کلینیکی فول کراون ریختگی - فریم آلیاژ پرسن

روشهای تهیه ایندکس و اتصال دو قسمت فریم فلزی برای لحیم

9 - مشخصات و ترکیبات لحیم و روشهای کاربرد لحیم:

لحیم و خواص آن، مشخصات محل لحیم، مراحل لحیم کاری

بررسی محل لحیم شده، لحیم قبل از پخت، لحیم بعد از پخت

10 - سمان کردن:

انواع سمان، خواص و کاربرد هر یک

تکنیک های سمان کردن (موقت، دائم و مراحل انجام کار)

مراحل سمان کردن

بررسیهای بعد از سمان کردن
آموزش بهداشت و مراقبت های بعدی (Follow-up)
(اهمیت بهداشت دهان در پروتز ثابت و اصول رعایت بهداشت پروتزها)

11- پرسنل و پرسنل گذاری:

انواع پرسنل و ترکیبات آنها
وسائل پخت پرسنل
مراحل پخت پرسنل
مکانیسمهای اتصال پرسنل به آلیاژ
رنگ و انتخاب رنگ در دندانپزشکی

12- امتحان کلینیکی پرسنل:

بررسی نقاط تماس، انطباق، کانتور
بررسی اکلوزن و تصحیح اکلوزن
رنگ آمیزی و انواع آن
گلایز و انواع آن - مزایا و معایب هر یک
پرداخت (Finishing & Polishing)

13- اچمنت ها و کاربرد آنها:

14- طراحی ویژه کراونهای پایه پارسیل:

نکات حائز اهمیت در تهیه مدل مومی
نکات حائز اهمیت در استفاده از اچمنت ها

3- 48- پروتز ثابت 3 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس:

1- رستوریشن های باند شونده (تراش، مراحل کار، مزایا و معایب هر یک):

رستوریشن های پرسنل باند شونده (فول کراون پرسنل - اینله و انله پرسنل و لامنیت ونیر پرسنل)
رستوریشن های ریختگی باند شونده (اسیداج ریتینرها)
رستوریشن های باند شونده برای تغییر کانتور

2- زیبایی (استتیک) در پروتز ثابت:

عوامل مؤثر در زیبایی و تأثیر هر یک بر زیبایی
نور و رنگ، عوامل مؤثر در انتخاب رنگ
Illusion، اصول و راههای ایجاد آن

ایجاد نمای جوان، مسن، دندان کوچکتر، دندان بزرگتر، دندان کوتاهتر و بلندتر

3- ارتباط پروتز ثابت با رشته های پریو، اندو، ارتودنسی (بخصوص پریو پروتز)

- پریو پروتز:

بررسی پریدونشیم و آناتومی ناحیه

بررسی تمام مراحل ساخت پروتز (از جمله انتخاب دندان پایه، چگونگی تراش و فینیش لاین و کنار زدن لثه و رستوریشن های موقتی و

طراحی پوئینگ) در ارتباط با پریدونشیوم

اسپلینت (تعریف و موارد استفاده، انواع اسپلینت)

ترومای اکلوزن

گرفتاری محل انشعاب ریشه ها Hemisection Root Amputation, Furcation Involvement

(موارد تجویز، تکنیک جراحی، اصول و روشهای درمان پروتزی)

- پروتز - اندو و ارتو:

- بررسی کارهای درمانی در ارتباط با هم

- مراحل درمانهای پریو - اندو - ارتو - ترمیمی - پروتز)

4 - موفقیت و عدم موفقیت در درمانهای پروتز ثابت (علل و چگونگی رفع آنها):

عدم موفقیت کلینیکی و بیولوژیکی

عدم موفقیت لابراتواری و بیوفیزیکی و بیومکانیکی

عدم موفقیت موادی

عدم موفقیت زیبایی و مربوط به روابط انسانی

ترمیم پروتزهای ثابت قبلی موجود در دهان بیمار

5 - ایمپلنت در پروتز ثابت:

تعریف، مختصری تاریخچه، انواع، فلسفه کاربرد آنها

اصول و مبانی Osseointegration - انواع ایمپلنتهای موجود

شرح روش ساخت پروتزهای ثابت بر روی ایمپلنت و اختصاصات آن

(قالب گیری - امتحان فریم - اکلوزن، جایگزینی در دهان - بهداشت)

6 - معرفی و تعریف اکلوزن و سیستم استوماتوگناتیک:

آناتومی و فیزیولوژی:

فکین و دندانها

پریودنشیم و پروپریوسپشن ها

عضلات جویده، زبان، کام نرم، حالت دهنده صورت، موقعیت سر و گردن بدون نقش آنها در حرکات مفصل گیجگاهی فکی.

7 - اکلوزن نرمال (فیزیولوژیک) Physiologic Occlusion

8 - انواع اکلوزن: Balanced, Group Function, Anterior guidance

9 - حرکات فک پائین:

آناتومی مفصل گیجگاهی فکی (خلاصه و مختصر - بررسی مجدد)

مسیرهای حرکتی کندیلها - محور افقی چرخشی کندیلها - موقعیت نهائی کندیل

حرکات مرزی و فانکشنال فک پائین

آناتومی فانکشنال عضلات و لیگامانهای موثر در حرکات فک پائین (بررسی رُل عضلات و لیگامانها در حرکات فک پائین)

10 - ثبت روابط فکین:

ثبت رابطه وضعیتی - فیس بو

ثبت رابطه مرکزی و اکلوزن مرکزی - مزایا و معایب و موارد استفاده هر یک

ثبت روابط غیر مرکزی (طرفی و پیشگرائی)

11 - عوامل تعیین کننده اکلوزن (Occlusal Determinants)

تعیین کننده های قدامی اکلوزن

تعیین کننده های خلفی اکلوزن

تاثیر حرکات فک و تعیین کننده های اکلوزن بر مورفولوژی سطح اکلوزال دندانها

12 - اختلالات مفصل گیجگاهی فکی:

تقسیم بندی اختلالات

نحوه معاینه بیماران

امتحانات رادیوگرافیکی و پاراکلینیک

روشهای درمانی اختلالات مفصل گیجگاهی فکی

نایت گارد و بایت گارد (اسپلنت اکلوزالی)

رابطه انترفرنس با عضلات

تصحیح اکلوزن

13- ارتفاع و فاصله عمودی و اصول بررسی و بازسازی در آن در بیماران

4-48- پروتز ثابت 1 عملی (4 واحد)

محل آموزش: فانتوم

میزان حداقل آموزش **(Requirement)**

1- تراش دندان پره مولر دوم برای آلیاژ پرسن (PFM)

2- تراش مولر دوم برای فول کراون ریختگی (FGC)

(دو مرحله فوق روی دندان گچی و اکریلی انجام می شود)

3- قالب گیری

4- تهیه دای و کست کار - ارتیکولیشن

5- Wax up ریتیرها و پونتیک بین دو دندان فوق (مولر اول)

6- سیلندرگذاری و کستینگ

7- پرداخت و تحویل بریج

8- تراش دندان سانترال بالا (روت کانال شده) برای پست کور

9- ساخت پست کور ریختگی دندان سانترال بالا

کل کار عملی:

اسکلت بریج سه واحدی + یک پست کور ریختگی

5-48- پروتز ثابت 2 عملی (2 واحد)

میزان حداقل آموزش **(Requirement)**

1- آشنائی با وسایل و تجهیزات و کاربرد آنها در کلینیک

2- آشنائی با نحوه معاینه و پر کردن پرونده بیمار

3- ساخت تک کراون یا بریج سه واحدی خلفی برای بیمار

(تمام مراحل لابراتواری باید توسط دانشجو انجام شود)

کل کار عملی:

یک تک کراون یا یک بریج سه واحدی خلفی برای بیمار

6-48- پروتز ثابت 3 عملی (2 واحد)

میزان حداقل آموزش **(Requirement)**

1- مراحل اولیه درمان بیمار

2- آماده کردن کانال برای پست

3- تهیه پست کور (روش مستقیم یا غیر مستقیم)

4- سمان کردن پست کور

5- ساخت کامل یک بریج خلفی

کل کار عملی:

یک پست کور + یک بریج سه واحدی خلفی یا قدامی

49- پروتز متحرک کامل

تعداد و نوع واحد: 9 واحد (2 واحد نظری و 7 واحد عملی)

هدف: آموزش نظری جهت درمان بیماران بدون دندان که با دهان آماده برای پذیرفتن پروتز متحرک کامل مراجعه می نمایند.

1- 49- پروتز متحرک کامل 1 نظری (1 واحد)

2- 49- پروتز متحرک کامل 2 نظری (1 واحد)

3- 49- پروتز متحرک کامل 1 عملی (2 واحد)

4- 49- پروتز متحرک کامل 2 عملی (2 واحد)

5- 49- پروتز متحرک کامل 3 عملی (2 واحد)

6- 49- پروتز متحرک کامل 4 عملی (1 واحد)

1- 49- پروتز متحرک کامل 1 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس:

1- مقدمات:

تعریف پروتز (terminology)

- انواع پروتزهای دندانی

- علل جایگزینی

- محدودیت های پروتزهای متحرک

2- آناتومی فانکشنال در ارتباط با پروتز کامل:

- استخوان شناسی

- آناتومی داخل دهان

- آناتومی عضلات در ارتباط مستقیم با پروتز کامل

- مخاط دهان میکروسکوپی و ماکروسکوپی

- شناخت سطوح پروتز کامل

- آناتومی یک سوم تحتانی صورت

3- قالب گیری:

- تعریف

- اهداف قالب گیری:

- حفظ انساج

- ساپورت

- ثبات

- گیر

- زیبایی

- مواد قالب گیری
- تعریف مفاهیم انواع قالب گیری (فقط تعریف)
- قالب گیری اولیه:
- تهیه کست اولیه
- تری اختصاصی
- قالب گیری اختصاصی:
- بوردر مولدینگ
- قالب گیری اصلی
- باکسینگ
- تهیه کست اصلی

4 - حرکات فک پائین:

- آناتومی T.M.J
- آناتومی عضلات و لیگامان های موثر در حرکات و محدودیت حرکات فک پائین
- حرکات کندیلی
- محورهای چرخشی
- مسیر حرکات جابجائی
- حرکات مرزی Border Movements

5 - روابط فکی:

- روابط عمودی Vertical Relation
- روابط افقی Horizontal Relation
- روابط وضعیتی Orientation Relation
- رگورد بیس
- مراحل عملی ثبت روابط فکی بطریقه متداول

6 - انتخاب دندان:

- دندان های قدامی:

-اندازه

- فرم

- رنگ

- جنس

- دندان های خلفی:

- اندازه

- فرم

- رنگ

- جنس

- مزایا و معایب دندانهای مصنوعی آکریلی و چینی

7 - آرتیکولاتورها:

- تعریف

- تقسیم بندی

- ساده

- از پیش تنظیم یافته

- قابل تنظیم

- معرفی یک آرتیکولاتور از پیش تنظیم یافته نظیر Free Plane

- معرفی یک آرتیکولاتور نیمه قابل تنظیم دانشگاهی نظیر دنتاتوس یا هانوی مدل H₂

8- انتقال روابط فکی به آرتیکولاتور:

- انتقال کست بالا با مانتیگ جیگ Monting Gig

- انتقال کست بالا با فیس بو

- انتقال فک پائین

9- امتحان دندان های چیده شده و روابط فکی:

- نحوه ثبت روابط مجدد در روابط فکی نادرست و انتقال آن به آرتیکولاتور

10- مراحل لابراتواری:

- مدلاژ

- مفل گذاری

- آکریل گذاری

- پختن

- خارج کردن از مفل

- انتقال مجدد به آرتیکولاتور Remounting

- تنظیم سطوح اکلوزالی

- پرداخت

11- تحویل پروتز به بیمار:

- بررسی سطوح

- استفاده از خمیرهای نشان دهنده نقاط فشار

- بررسی اکلوزن

- دستورات استفاده از پروتز و مراجعات بعدی

2- 49- پروتز متحرک کامل 2 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس

1- تشخیص و طرح درمان:

- تعریف و اهمیت تشخیص

2- تشخیص کلینیکی:

- حالات روانی بیمار از نظر برخورد با پروتز (تقسیم بندی House)

- بررسی عوامل سیستمیک

- بررسی عوامل موضعی

- بررسی تغذیه در سالمندان و نیازمندان به پروتز کامل

3- تشخیص پاراکلینیک:

- بررسی رادیوگرافی ها

- بررسی مانتیگ تشخیصی

4- طرح درمان بر مبنای یافته های تشخیص:

5- آماده سازی دهان:

Abused Tissue -

- روشهای آماده سازی دهان

- الف: جراحی

1 - بافت های نرم، بافت سخت

Ridge Augmentation- 2

- ب: غیر جراحی (Tissue Conditioning)

6 - انواع قالب گیری:

- با فشار

- بدون فشار

- با فشار انتخابی

- مزایا و معایب انواع قالب گیری

7 - اصول و قوانین اکلوژن در پروتز کامل:

- تئوری های اولیه اکلوژن

- تئوری های اکلوژن

- بالانس اکلوژن

- قوانین پنج گانه هانو در حرکات پیشگرائی و طرفی

- ارگانیک اکلوژن

- اکلوژن خنثی

8 - ثبت روابط فکی:

- انواع ثبت روابط فکی

- استاتیک و فانکشنال

- مرکزی و غیر مرکزی

- ثبت روابط بوسیله رسام های داخل دهانی و خارج دهانی

9 - آرتیکولاتور:

- اصول ساخت آرتیکولاتورهای مختلف

- انواع آرتیکولاتورها

- از نظر قابلیت تنظیم

- از نظر آناتومیکی (آرکان - نان آرکان)

- کاربرد آرتیکولاتورها در پروتز کامل

10 - چیدن دندانها:

- در روابط اسکلتالی کلاس II, III

- دندانهای بدون کاسپ (منوپلین)

11 - انتخاب دندانهای چیده شده Try in:

- بررسی روابط افقی (CR) و اکلوژن در موقعیت های غیر مرکزی

- بررسی روابط عمودی و استیک و فونتیک

12 - ری مانتینگ Remounting:

- انواع ری مانتینگ

- لابراتواری

- بعد از ثبت روابط از بیمار

- خطاها و رفع آن

- دندانپزشک

- بیمار

- لابراتوار

13 - ترمیم، ریلاین و ری بیس:

- ترمیم

- مراحل ترمیم بیس شکسته

- مراحل ترمیم دندان شکسته

- ریلاین و ری بیس

- تشخیص، طرح درمان، آماده سازی دهان

- مراحل کلینیکی و لابراتواری

14 - مشکلات پروتز کامل و رفع آنها:

- درد

- گیر و ثبات

- تکلم

- زیبایی

- تهوع

15 - پروتزهای کامل تک فکی (Single Denture)

- تعریف، انواع، موارد تجویز و عدم تجویز

- بررسی مشکلات S.D (پلین اکلوزال، اختلاف ساپورت)

- ثبت روابط فکی و مشکلات آن

- انتخاب و چیدن دندانها

16-Overlay Denture:

- تعریف و طبقه بندی

- موارد تجویز

- مزایا و معایب

- روش های درمان و تحویل به بیمار

17 - پروتز کامل فوری (Immediate Denture):

- تعریف و انواع آن

- تشخیص و طرح درمان

- مراحل تهیه پروتز کامل فوری و تهیه راهنمای جراحی

- تحویل و دستورات لازم به بیمار

18-Transitional Denture:

- تعریف

- کاربرد و موارد استفاده

- روش ها و مراحل ساخت

19-Implant:

- تعریف

- انواع و موارد کاربرد در دهان های بدون دندان
- شرح مختصری از ساختن پروتزهای کامل ثابت و متحرک متکی بر ایمپلنت

3 - 49 - پروتز متحرک کامل 1 عملی (2 واحد)

محل آموزش: فانتوم

میزان حداقل آموزش (Requirement)

ساخت یک دست پروتز کامل بر روی مدل

4 - 49 - پروتز متحرک کامل 2 عملی (2 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

ساخت یک دست پروتز کامل (فک بالا و پائین) برای یک بیمار بدون دندان با دهان آماده

5 - 49 - پروتز متحرک کامل 3 عملی (2 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

درمان یک بیمار بدون دندان و جایگزینی دندانها با پروتز کامل (فک بالا و پائین)

6 - 49 - پروتز متحرک کامل 4 عملی (1 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

انجام حداقل دو مورد از موارد ذیل:

Single Denture -

- ریالین

- ری بیس

- ری پیر

- پروتزهای موقتی (فلپیر، ترانزیشنال، Interim)

- اسپلینت جراحی

- پروتز کامل فوری

50 - جراحی دهان و فک و صورت

تعداد و نوع واحد: 11 واحد (4 واحد نظری و 7 واحد عملی)

هدف: آموزش نظری و عملی به دانشجویان جهت آشنا شدن به کلیه اصول و ضوابط جراحی دهان بطوریکه دانشجوی پس از اتمام دوره جراحی دهان قادر باشد اعمال جراحی کوچک دهان را انجام دهد و در مواردی که جراحی بزرگ فک و صورت مطرح باشد بیمار را راهنمایی صحیح نموده و کمک های اولیه را در صورت لزوم ارائه نماید.

1 - 50 - جراحی دهان، فک و صورت 1 نظری (1 واحد)

2 - 50 - جراحی دهان، فک و صورت 2 نظری (1 واحد)

3 - 50 - جراحی دهان، فک و صورت 3 نظری (1 واحد)

4 - 50 - جراحی دهان، فک و صورت 4 نظری (1 واحد)

5 - 50 - جراحی دهان فک و صورت 1 عملی (1 واحد)

6-50- جراحی دهان فک و صورت 2 عملی (1 واحد)

7-50- جراحی دهان فک و صورت 3 عملی (2 واحد)

8-50- جراحی دهان فک و صورت 4 عملی (1 واحد)

9-50- جراحی دهان فک و صورت 5 عملی (2 واحد)

1-50- جراحی دهان، فک و صورت 1 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس:

1- مقدمات جراحی - بیماریهای سیستمیک و آزمایشات

- معرفی رشته جراحی دهان و فک و صورت

- تهیه سوابق بیمار

- ارزیابی روانی بیمار

- برقراری ارتباط با بیمار

- آزمایشات لابراتواری

- بیماریهای سیستمیک (کاردیواسکولار - کلیوی - مغزی - خونی - متابولیک و...)

2- اصول کنترل عفونت

- اصول آسپسی

- اصول و روشهای استریزاسیون

- باکتریولوژی جراحی

3- بیحسی موضعی، اصول آرامبخشی، عوارض

- نوروآناتومی در ارتباط با بیحسی موضعی

- شناخت درد در ناحیه فک و صورت

- فارماکولوژی داروهای بیحسی موضعی

- وازوکنستریکتورها

- روشهای بیحسی موضعی و تکنیکهای تزریق

- عوارض موضعی و عمومی و سیستمیک داروها و درمان آنها

- اصول آرامبخش و sedation

4- اصول جراحی

- آشنایی با وسایل عمومی جراحی

- نخهای بخیه

- سوزن بخیه

- چاقوی جراحی

- اصول کاربری وسایل جراحی

- نحوه پوشاندن و آماده سازی بیمار

5- چگونگی ترمیم زخم

6- فارماکولوژی جراحی و اصول نسخه نویسی

2-50- جراحی دهان، فک و صورت 2 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس:

1- اگزودنثیا و عوارض

- آشنائی با وسایل
- اصول بیرون آوردن دندانهای شیری و دائمی
- موارد تجویز و عدم تجویز بیرون آوردن دندانها
- هموراژی
- درای ساکت
- ادم و درد
- شکستگیهای آلوئول فک متعاقب کشیدن دندان
- صدمه به مفصل گیجگاهی فکی
- صدمه به اعصاب حسی و موارد دیگر
- بیرون آوردن دندانها با آنومالیهای آناتومیک و ریشه های باقیمانده
- جراحی دندانهای نهفته

2 - سینوس و O.A.F

- درمان جراحی O.A.F

3 - اورژانسها و تزیقات

- شوک و سنکوپ
- سربروواسکولار
- متابولیک
- کاردیواسکولار
- داروهای اورژانس و کاربرد آنها
- احیاء حیات (C P R)
- تزیقات (IV,IM...)

3 - 50 - جراحی دهان، فک و صورت 3 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس:

1 - عفونتها و آنتی بیوتیک

- عفونتهای غیراختصاصی دهان فک و صورت
- اصول آنتی بیوتیک درمانی در جراحی دهان
- ملاحظات جراحی در عفونتهای اختصاصی دهان و فک و صورت
- استئومیلیت

2 - جراحی قبل از پروتز و ایمپلنت

- جراحی پلاستیک فک
- اصول وستیبولوپلاستی
- اصول جراحی در هیپرپلازی ها
- (Tuberosity.Reduction - نسوج)
- هیپرپلاستیک - نسج نرم - فرنکتومی و...
- ایمپلانتولوژی دهان

3 - کیستها و تومورهای ناحیه دهان فک و صورت

- تومورها و کیستهای نسوج نرم و سخت
- ضایعات شبه تومورال

- اصول جراحی تومورها
- بیوپسی و روشهای آن
- بیماریهای غدد بزاقی
- 4- کاربرد لیزر، کرایوسرجری، الکتروسرجری در جراحی دهان**

4- 50- جراحی دهان، فک و صورت 4 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس:

- 1- بیماریهای عصبی سر و گردن**
  - نورالژی ها
  - نوریت ها
  - اختلالات اعصاب حرکتی
- 2- متابولیسم جراحی آب و الکترولیت**
- 3- تروماتولوژی فک صورت**
  - معاینه
  - شکستگیهای پاتولوژی و تروماتیک
  - کمکهای اولیه و نقش دندانپزشکی عمومی
  - انواع شکستگیها
  - التیام طبیعی شکستگی
  - اصول درمان شکستگیها
- 4- اختلالات و درمانهای جراحی و غیر جراحی مفصل گیجگاهی فکی**
- 5- اصول درمان شکاف لب و کام**
- 6- ارتوسرجری**
- 7- دندانپزشکی بیمارستانی**
- 8- اصول پیوند (ایمپلانتاسیون - ترانسپلانتاسیون - ریپلانتاسیون)**
- 9- جراحی اندودنتیک**

5- 50- جراحی دهان فک و صورت 1 عملی (1 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

- 1- آشنائی با بخش جراحی دهان و ضوابط آن و آشنائی عملی با اصول استرلیزاسیون
- 2- گرفتن تاریخچه بیماریها و تکمیل پرونده بیماران حداقل ده مورد
- 3- شناخت وسایل جراحی
- 4- معاینات داخل و خارج دهانی تحت نظر استاد حداقل پنج مورد
- 5- آشنائی با انواع تکنیک های تزریق
- 6- تزریق بیحسی موضعی و انجام آن تحت نظر استاد روی بیماران (ده مورد انفیلتراسیون - چهار مورد بلاک آنتسزی)

6- 50- جراحی دهان فک و صورت 2 عملی (1 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

- 1- تزریق بیحسی موضعی در فک بالا و پائین حداقل پنج مورد به طریق انفیلتراسیون و پنج مورد بلاک آنتسزی)

- 2- آشنائی با داروهای اورژانس در دندانپزشکی
- 3- خارج کردن بخیه
- 4- خارج کردن دندانهای قدامی فک بالا و پائین تک ریشه ای پنج مورد

7- 50- جراحی دهان فک و صورت 3 عملی (2 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

- 1- خارج کردن دندان قدامی و پرمولرهای فک بالا و پائین، 4 مورد
- 2- خارج کردن دندان مولر فک بالا و پائین، 4 مورد
- 3- خارج کردن ریشه های باقیمانده ساده بدون جراحی، 1 مورد
- 4- زدن بخیه، 4 مورد

8- 50- جراحی دهان فک و صورت 4 عملی (1 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

- 1- خارج کردن دندانهای مولر و پرمولر و سانترال و ریشه های باقیمانده با عمل جراحی یک مورد
- 2- یک مورد خارج کردن دندانهای عقل نهفته روئیده ساده
- 3- کمک اول به جراح برای اعمال جراحی بزرگ یک مورد

9- 50- جراحی دهان فک و صورت 5 عملی (2 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

الف) انجام دو مورد از موارد زیر:

- 1- خارج کردن دندانهای مشکل در فک بالا و پائین با عمل جراحی
  - 2- خارج کردن دندانهای نهفته
  - 3- الوئولکتومی برداشتن تومورهای کوچک خوش خیم
  - 4- فرنکتومی
  - 5- بستن آرچ بار
  - 6- جراحی کیست های کوچک
  - 7- باز کردن آبسه داخل دهانی
  - 8- انجام سایر اعمال جراحی دهان با تشخیص استاد
- ب) آشنائی کامل با موارد ذیل:

1- بررسی علائم حیاتی

- فشار خون

- نبض

- درجه حرارت

- تنفس

2- صداهای طبیعی قلب

3- آشنایی با آزمایشهای روتین لابراتواری

4- آشنائی با احیاء حیات C.P.R

5- آشنائی با تفسیر رادیوگرافیها و سی تی اسکن

6- تزریقات - داخل عضلانی - داخل وریدی

7- کنترل و درمان موارد اورژانس نظیر Faint - شوک - راکسیونهای آلرژی و کلاپس
* دانشجوی موظف است طبق برنامه ریزی گروه جراحی ساعاتی از واحد عملی را در بیمارستانهای وابسته به دانشگاه حضور یابد (حضور در اورژانس بیمارستان، اطاق عمل، بخش تزریقات، درمانگاه دندانپزشکی و...)

51- دندانپزشکی ترمیمی

تعداد و نوع واحد: 9 واحد (3 واحد نظری و 6 واحد عملی)

هدف: آموزش مجموعه ای از دروس نظری و عملی به دانشجویان است به طوریکه قادر به تشخیص درجات مختلف پوسیدگی و درمان آنها باشند.

1- 51- دندانپزشکی ترمیمی 1 نظری (1 واحد)

3- 51- دندانپزشکی ترمیمی 2 نظری (1 واحد)

5- 51- دندانپزشکی ترمیمی 3 نظری (1 واحد)

2- 51- دندانپزشکی ترمیمی 1 عملی (2 واحد)

4- 51- دندانپزشکی ترمیمی 2 عملی (1 واحد)

6- 51- دندانپزشکی ترمیمی 3 عملی (2 واحد)

7- 51- دندانپزشکی ترمیمی 4 عملی (1 واحد)

1- 51- دندانپزشکی ترمیمی 1 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس:

- 1- مقدمه دندانپزشکی ترمیمی
- 2- شناخت کامل در مورد پوسیدگی دندان - تئوری های مربوط به ایجاد آن و اشکال مختلف کلینیکی
- 3- شناخت وسایل دستی و چرخشی
- 4- اصول تهیه حفره ها در مورد پرکردگی های آمالگام در کلاس بندیهای مختلف
- 5- اصول تهیه حفره ها در مورد پرکردگی با کامپوزیت

2- 51- دندانپزشکی ترمیمی 2 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس:

- 1- معاینات کلینیکی، رادیوگرافی و طرح درمان (طرح درمان معاینات کلینیکی)
- 2- طرق خشک نگهداشتن و جدا کردن دندان مورد عمل (طرق ایزولاسیون در ترمیمی)
- 3- شناخت مواردی که برای حفاظت و پوشش پالپ مصرف میگردد (Liner+ Base)
- 4- پوشش پالپ در دندانهایی که پالپ آن ها باز شده است. (پوشش پالپ کپ)
- 5- شناخت و رابطه مواد پرکننده با انساج اطراف دندان (رابطه پریو با ترمیمی)
- 6- اساس بیولوژیکی و ملاحظات کلینیکی برای تهیه حفره
- 7- شناخت در مورد آمالگام ها و طرز کار با آن (شناخت کلینیکی آمالگام و طرز کار با آن)
- 8- پرداخت آمالگام و اثر بر روی دوام پرکردگی
- 9- کنترل عفونت
- 10- پین ها و موارد استفاده آن

3- 51- دندانپزشکی ترمیمی 3 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس:

- 1 - Post و موارد و طرز استفاده آن در دندانپزشکی ترمیمی (ترمیم دندانهای درمان ریشه شده)
- 2 - شناخت مواد همرنگ دندان و مقایسه خواص مختلف آنها (سمان سیلیکات - گلاس آینومر - کامپوزیت)
- 3 - شناخت کامل در مورد مواد کامپوزیت
- 4 - روش اسید اچ در مورد پرکردگی با کامپوزیت (تراش کامپوزیت و نحوه کاربرد آن)
- 5 - معرفی مواد چسبنده به دندان
- 6 - پرداخت کامپوزیت
- 7 - کاربردهای جانبی کامپوزیت (دندانپزشکی زیبایی)
- 8 - شناخت درمورد طلای دندانپزشکی
- 9 - اصول تهیه حفره برای پرکردگی های طلا
- 10 - عدم موفقیت در درمانهای دندانپزشکی ترمیمی

4 - 51 - دندانپزشکی ترمیمی 1 عملی (2 واحد)

محل آموزش: فانتوم

میزان حداقل آموزش (Requirement)

1 - تراش حفره های آمالگام شامل:

CL I,II,III,V Amalgam

Buccal Pit

Distolingual groove

Pin Amalgam

2 - تراش حفره های کامپوزیت شامل:

CL III

CL IV

CL V

3 - ترمیم کلیه حفرات مذکور

5 - 51 - دندانپزشکی ترمیمی 2 عملی (1 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

1 - تراش کلیه حفرات CL I آمالگام (6 مورد)

2 - تراش کلیه حفرات CL II کوچک

آمالگام (3 مورد)

6 - 51 - دندانپزشکی ترمیمی 3 عملی (2 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

1 - تراش و ترمیم حفرات CL I، 3 مورد

2 - تراش و ترمیم حفرات CL II، 2 مورد

3 - تراش و ترمیم حفرات CL II وسیع آمالگام، 5 مورد

4 - تراش و ترمیم حفرات CL V آمالگام، 3 مورد

5 - تراش و ترمیم حفرات CL III کامپوزیت، 4 مورد

7 - 51 - دندانپزشکی ترمیمی 4 عملی (1 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

- 1- تراش حفرات وسیع آمالگام همراه پین 3 مورد
- 2- ترمیم دندانهای R.C.T شده 3 مورد
- 3- ترمیم دندانهای قدامی کامپازیت 4 مورد
- 4- ترمیم آمالگام CL II به صورت 2 Back to Back مورد
- 5- مروری بر ترمیمی 2 و 3

52- دندانپزشکی کودکان

تعداد و نوع واحد: 8 واحد (3 واحد نظری و 5 واحد عملی)

هدف: هدف از درس نظری و کار عملی دندانپزشکی کودکان در سه زمینه پیشگیری و درمان و تحقیق عبارت از آموزش روشهای پیشگیری و درمان ناراحتی های دندانی و دهانی کودکان و شناخت کلی رشد و نمو عمومی بدن مخصوصاً سر و صورت و علل ناهنجاریهای رشدی تکاملی فک ها و در حد لزوم طرز پیشگیری از آن و بالاخره روش های تحقیق در امر سلامت دهان و دندان ها است.

1- 52- دندانپزشکی کودکان 1 نظری (1 واحد)

2- 52- دندانپزشکی کودکان 2 نظری (1 واحد)

3- 52- دندانپزشکی کودکان 3 نظری (1 واحد)

4- 52- دندانپزشکی کودکان 1 عملی (1 واحد)

5- 52- دندانپزشکی کودکان 2 عملی (2 واحد)

6- 52- دندانپزشکی کودکان 3 عملی (2 واحد)

1- 52- دندانپزشکی کودکان 1 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس:

1- اهمیت دندانپزشکی کودکان

الف - اهمیت رعایت بهداشت و سلامت عمومی کودکان

ب - اهمیت نگهداری دندان های شیری و لثه و مخاط در کودکان

ج - اهمیت توجه به دندان های دائمی کودکان

د - اهمیت سلامت رشد و نمو عمومی کودک و رشد و نمو سر و صورت و فک ها

2- طرز رفتار با کودک:

الف - مختصری از روانشناسی کودک

ب - طرز پذیرش کودکان در مطب یا درمانگاه دندانپزشکی

ج - علل مراجعه کودکان و شرح کلی راجع به وضعیت دهان و دندان کودکان در نواحی مختلف کشور

د - آماده کردن برای پذیرش کارهای دندانپزشکی (استفاده از داروها - آرام بخش ها - روش های روانشناسی)

3- معاینه کودک و تشکیل پرونده دندانپزشکی:

الف - طرز معاینه کودک نوزاد - کودکان 1 تا 3 ساله - کودکان سه سال به بالا

ب - طرز تشکیل پرونده دندانپزشکی - پرسش از والدین یا ولی کودک - آشنائی با سابقه سلامت کودک

ج - آزمایش های کلینیکی و پاراکلینیکی (انجام رادیوگرافی - استفاده از قالب ها و نمونه های لازم برای تشخیص)

د - فرق دندان های شیری و دائمی (از نظر حجم، جنس، شکل، فک ...)

4- پوسیدگی دندان

عوامل ایجاد کننده پوسیدگی دندان و راههای پیشگیری از آن

الف - شناخت سطح دندان و محیط اطراف آن تغییرات سطح دندان در شروع پوسیدگی

ب - پلک و پلاک دندانی

ج - میکروب های ایجاد کننده پوسیدگی دندان - قندها و متابولیسیم آنها در دهان تغییرات pH پلاک دندانی و منحنی های استفان

د - انواع پوسیدگی ها در کودکان

- baby bottle syndrome

- rampant caries

ه - راههای پوسیدگی از پوسیدگی دندان - بهداشت - کنترل موادغذائی - واکسیناسیون - ایمونولوژی - فلوراید - سیلانت - مواد ضد

پلاکت و ضد میکروبی Preventive Resin Restoration

5- ترمیم دندان های کودکان

الف - انواع بیحسی

ب - رابردام و وسایل دیگر جدا نگهداشتن دندان و انواع ماتریس ها

ج - انواع حفره در دندان های شیری و دائمی دهان

ه - انواع موادی که برای پر کردن دندانهای شیری و دائمی بکار می روند.

2- 52- دندانپزشکی کودکان 2 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس:

1- موارد استفاده و نحوه کاربرد انواع سرپوش ها برای دندان های کودکان

الف - تجویز و عدم تجویز سرپوش ها

ب - انتخاب سرپوش - آماده کردن دندان و سرپوش - کاربرد

2- درمان پالپ دندان های کودکان

الف - پوشش غیر مستقیم پالپ و پوشش مستقیم

ب- پالپوتومی - پالپکتومی

ج - درمان پالپ دندان های دائمی که انتهای ریشه شان کامل نشده است

Apexification و apexogenesis

3- پیشگیری و درمان آسیب های ناشی از ضربه بر دهان و دندان های کودکان

الف - معاینه و درمان های فوری - صدمات عمدی و غیر عمدی در کودکان

ب - تشخیص انواع شکستگی ها و درمان مناسب هر یک

ج - انواع Splint ها - دوباره کاشتن دندان

4- پیشگیری و متوقف کردن ناهنجاریهای دندانی در کودکان

الف - بررسی اکلوژن و رشد و تکامل فک ها

ب - انواع ناهنجاریها

ج - آشنایی با دستگاه مختلف برای پیشگیری و توقف ناهنجاریهای دندان

5- دستگاه های نگهدارنده فاصله Space Maintainers:

الف - S.M ثابت و متحرک

ب - آشنایی با دستگاه های فانکشنال

ج - آشنایی با دستگاه های داخل دهانی و خارج دهانی برای اصلاح ناهنجاریهای دندانی - فکی

3- 52- دندانی پزشکی کودکان 3 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس:

1- ناهنجاری ها و عوارض رویش دندان ها در کودکان

الف - ناراحتی های کودک در زمان بیرون آمدن دندانها - کودکانی که در زمان تولد دندان دارند - زمان بیرون آمدن دندانها و علل دیر و زود بیرون آمدن دندانها (سندرم ها و بیماریهای مربوط) - آنکیلوز دندان شیری - مزیدنس

2- ناهنجاری های تکاملی دندان ها در کودکان:

الف - ناهنجاری های عددی و شکلی و تغییر رنگ

ب - نقص ساختمانی عاج و مینا و سمان دندان (ارثی - اکتسابی - متابولیکی ...)

3- عفونت های دهانی و دندانی و درمان آنها و جراحی های اختصاصی در کودکان:

الف - بررسی انواع بیحسی و بیهوشی و Sedation

ب - مراقبت ها و اقدامات لازم در جراحی دندانهای کودکان

ج - تشخیص افتراقی آبسه دندان شیری با تورم های صورت و دهان در کودکان

4- بیماریهای لثه و مخاط در کودکان:

الف - تظاهرات دهانی بیماریهای عفونی در کودکان

ب - انواع عفونت های قارچی - ویروسی - میکربی در کودکان

ج - شناخت تغییرات مرضی لثه و پریودونت با علل گوناگون در کودکی و دوران قبل و بعد از بلوغ

5- کودکانی که احتیاج به توجه مخصوص دارند

الف - کودکان عقب افتاده از نظر عقلی، فیزیکی، اجتماعی

ب - درمان دهان و دندان کودکان بیمار (بیماران قلبی - دیابتیک - بیماران کلیوی - اختلالات خونی....)

4- 52- دندانی پزشکی کودکان 1 عملی (1 واحد)

محل آموزش: فانتوم و کلینیک

میزان حداقل آموزش (Requirement)

1- کار عملی فانتوم

- تهیه و تراش حفره بر روی کست

سیستم دندانهای شیری 4 عدد

تهیه S.S.C بر روی کست دندانهای شیری 1 عدد

تهیه S.M متحرک و ثابت 2 عدد

2- کار عملی کلینیک

- معاینه و تشخیص و تشکیل پرونده کودکان دبستانی حداقل 4 عدد

- کنترل رفتار کودک - آموزش بهداشت - فلورایدتراپی 3 بیمار

- فیشورسیلانت در دندانهای شیری و دائمی و Preventive Resin Restoration (PRR) حداقل از هر کدام 2 عدد

- ترمیم تاج دندانهای شیری و دائمی کلاس II,I هر کدام 5 عدد

- کشیدن دندانهای شیری 5 عدد

5- 52- دندانی پزشکی کودکان 2 عملی (2 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

1- معاینه و تشخیص و تشکیل پرونده برای کودکان پیش دبستانی 6 عدد

2- آموزش بهداشت - سیلانت تراپی - فلورایدتراپی - PRR هر کدام 2 عدد

- 3- ترمیم های کلاس I و II شیری و دائمی هر کدام 5 عدد
- 4- کشیدن دندان 5 عدد
- 5- ترمیم دندانی قدامی (کامپوزیت) 5 عدد
- 6- ترمیم شکستگی دندانهای قدامی 2 عدد
- 7- روکش های S.S 2 عدد
- 8- پالپوتومی دندان های شیری 7 عدد
- 9- پالپکتومی دندان شیری حداقل 1 عدد

6- 52- دندانپزشکی کودکان 3 عملی (2 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

- 1- معاینه و تشخیص و تشکیل پرونده برای کودکان (تمام سنین) 3 بیمار
- 2- فلورایدتراپی
- فیشورسیلانت PRR از هر کدام 4 عدد
- 3- ترمیم دندانهای خلفی (کلاس I و II) برای دندانهای شیری و دائمی هر کدام 3 عدد
- 4- ترمیم دندانهای قدامی (کمپوزیت) 3 عدد
- 5- کشیدن دندان 4 عدد
- 6- ترمیم شکستگی های دندانی - ساختن Splint 2 عدد
- 7- روکش های S.S 2 عدد
- 8- پالپ تراپی دندان های شیری 5 عدد
- 9- Apexogenesis و Apexification هر کدام 1 عدد
- 10- تهیه S.M ثابت و متحرک از هر کدام 1 عدد
- 11- تهیه پلاک در ارتباط با پیشگیری از ناهنجاریهای دندانی 1 عدد
- 12- آشنایی و نحوه برخورد با بیمارانی که توجه مخصوص لازم دارند (Disabled handicapped) حداقل 1 نفر

53- رادیولوژی دهان

تعداد و نوع واحد: 6- واحد (3 واحد نظری و 3 واحد عملی)

هدف: شناساندن رادیولوژی و تکنیکهای آن و کاربردش در تشخیص و طرح درمان ضایعات فک و دهان و صورت

- 1- 53- رادیولوژی دهان 1 نظری (1 واحد)
- 2- 53- رادیولوژی دهان 2 نظری (1 واحد)
- 3- 53- رادیولوژی دهان 3 نظری (1 واحد)
- 4- 53- رادیولوژی دهان 1 عملی (1 واحد)
- 5- 53- رادیولوژی دهان 2 عملی (1 واحد)
- 6- 53- رادیولوژی دهان 3 عملی (1 واحد)

- 1- 53- رادیولوژی دهان 1 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس:

- 1- اصول فیزیکی پرتونگاری
- 2- عوامل موثر در تشکیل تصاویر پرتونگاری
- 3- عوامل موثر در کیفیت و کمیت نگاره های پرتونگاری
- 4- اثرات سوء اشعه ایکس بر ارگانهای بحرانی بدن (پرتونگاری - بیمار)
- 5- اثرات سوء اشعه ایکس در ناحیه مورد تابش اشعه ایکس
- 6- بهداشت اشعه و حفاظت
- 7- تاریکخانه و شرایط مناسب آن
- 8- اشتباهات تکنیکی در تاریکخانه

2- 53- رادیولوژی دهان 2 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس

- 1- معاینه و تعیین نوع پرتونگاری و تعداد فیلم و ناحیه مورد نظر
- 2- طرز استقرار بیمار روی صندلی و تنظیم سر بیمار
- 3- انتخاب نوع تکنیک
- 4- طرز قرار دادن فیلم در دهان بیمار برحسب تکنیک و وسائل مورد مصرف
- 5- تنظیم دستگاه پرتونگاری (مسیر اشعه - زمان تابش)
- 6- انواع تکنیک های پرتونگاری داخل دهانی
  - الف - پری آپیکال
  - روش منصف الزاویه
  - روش موازی
  - ب - بایت وینگ
  - ج - اکلوزال
  - توموگرافی
  - کراس سکتش
  - 7- انواع تکنیک های خارج دهان
    - الف - رادیوگرافی از مفصل گیجگاهی فکی
    - ب - رادیوگرافی از فک تحتانی:
      - شاخه صعودی
      - زاویه فک
      - تنه فک
    - ج - پرتونگاری از سینوس ها
    - د - پرتونگاری از فک فوقانی
    - ه - پرتونگاری سفالومتری (قدامی - خلفی - قدامی و نیم رخ)
  - 8- مقایسه ارزش ترجیحی بر یکی از روشهای فوق الذکر و کاربرد آنها

3- 53- رادیولوژی دهان 3 نظری (1 واحد)

سرفصل دروس

تفسیر کلیشه های پرتونگاری

- 1- اصول تفسیر کلیشه های پرتونگاری

- 2- تفسیر رادیوگرافیک نواحی تشریحی فک فوقانی و تحتانی
- 3- تشخیص افتراقی تصاویر پرتونگاری مناطق تشریحی با ضایعات قابل اشتباه با آنها
- 4- تفسیر نمای رادیوگرافیک بافتهای دندانی و پیرامون دندانی سالم و مقایسه آن با ضایعات مشروحه زیر:
- الف - پوسیدگی دندانی
- ب - آنومالی ها
- ج - تغییرات پاتولوژیک پولپ
- د - ضایعات پریدوننتال
- ه - ضایعات پری آپیکال
- 5- تفسیر ضایعاتی که در کلیشه های پرتونگاری نمای رادیولوسنت دارند
- 6- تفسیر ضایعاتی که در کلیشه های پرتونگاری نمایی رادیوپاک دارند
- 7- تفسیر ضایعاتی که در کلیشه های پرتونگاری نمای مخلوطی از مناطق رادیولوسنت و.... دارند
- 8- تفسیر رادیوگرافیک ضایعات سینوس فک
- 9- تفسیر رادیوگرافیک ضایعات مفصل گیجگاهی فکی

4- 53- رادیولوژی دهان 1 عملی (1 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

- الف - دمنستراسیون تکنیک های داخل دهانی (پری اپیکال با روش نیمساز - بایت وینگ)
- ب - تمرین روی فانتوم یا (خود دانشجویان)
- ج - رفع اشکالات تکنیکی از روی کلیشه توسط مدرس ذیربط

5- 53- رادیولوژی دهان 2 عملی (1 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

- الف - انجام رادیوگرافی داخل دهانی (نیمساز - موازی - بایت وینگ) روی بیمار
- ب - انجام رادیوگرافی اکلوزال روی بیماران

6- 53- رادیولوژی دهان 3 عملی (1 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

- الف - انجام رادیوگرافی داخل دهانی
- ب - سمینار رادیولوژی و تفسیر رادیوگرافیک

54- دندانپزشکی جامعه نگر

تعداد و نوع واحد: 6 واحد (1 واحد نظری و 5 واحد عملی)

هدف: ایجاد نگرش پیشگیری و تمرین روشهای پیشگیری در جامعه و آشنایی با سیستم ارائه خدمات بهداشتی درمانی کشور

1- 54- دندانپزشکی جامعه نگر نظری (1 واحد)

2- 54- دندانپزشکی جامعه نگر عملی (5 واحد)

1- 54- درس جامعه نگر نظری (1 واحد)

سرفصل دروس:

- 1- مقدمه، تعریف و بیان اهداف دندانپزشکی جامعه نگر

- 2- تعریف اپیدمیولوژی و شاخصهای بهداشتی
- 3- آشنایی با اپیدمیولوژی توصیفی و تحلیلی - غربالگری Screening
- 4- تعریف جمعیت - گروههای سنی - گروههای هدف
- 5- مقایسه اقتصادی و رجحان پیشگیری بر درمان در دندانپزشکی
- 6- سطوح خدمات بهداشتی درمانی و جایگاه خدمات دندانپزشکی در آن
- 7- آشنایی با تاریخچه خدمات بهداشتی دهان و دندان (OHC) - آشنایی با طرح ادغام دندانپزشکی در سیستم شبکه
- 8- عادات بهداشتی و نگرش مردم به مسئله بهداشت دهان
- 9- نقش و مسئولیت دندانپزشک بعنوان عضو تیم پزشکی در خدمات بهداشتی درمانی
- 10- مسئولیت دندانپزشک در رابطه با افراد و خانواده در اجتماع
- 11- آموزش بهداشت - تعریف، اهداف، فن آوری آموزشی با تکیه بر روشهای گوناگون (گروهی، چهره به چهره...) نحوه نوشتن برنامه
- 12- نیازسنجی بهداشتی و درمانی دندانپزشکی در گروههای هدف
- 13- آموزش نحوه انعکاس نیازها به مقامات مسئول بهداشتی و درمانی آموزشی کشور
- 14- برنامه ریزی در جهت پیشگیری از بیماریهای دهان و دندان در گروه های هدف
- 15- آشنایی با مسواک، خمیر دندان، دهان شویه و... موجود در ایران

2- 54- دندانپزشکی جامعه نگر عملی (5 واحد)

سرفصل دروس:

- 1- بررسی وضعیت سلامت و بیماریهای دهان و دندان در یک جامعه تشخیص:
  - ارائه گزارش توصیفی از وضعیت موجود
  - ارائه گزارش شیوع و بروز بیماریهای دهان و دندان و تعیین تفاوتهای آن
  - ارائه گزارش از عوامل موثر بر روی الگوی بیماریهای دهان و دندان (اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی،...)
  - تعیین میزان شاخصهای اپیدمیولوژیک (GI, CPITN, dmft, DMFT, ...)
  - 2- ارائه الگوی مناسب جهت ارتقاء بهداشت دهان و دندان در گروه هدف:
  - انتخاب مناسب ترین روش جهت تشویق گروه هدف به مشارکت در امر بهداشت دهان
  - ارائه روش مناسب جهت تاثیر بر مسئولان ذی نفوذ در امر ارتقاء سطح بهداشت دهان
  - انتخاب مناسب ترین و با صرفه ترین روش تجویز فلوراید
  - 3- اجرای برنامه دندانپزشکی پیشگیری و آموزش بهداشت در گروه هدف
  - انتخاب و شناسایی گروه هدف
  - برنامه ریزی آموزش
  - اجراء برنامه آموزش در:
  - مدارس
  - کارخانه ها و کارگاهها
  - مادران باردار و شیرده
  - گروههای هدف خاص و .....
  - 4- گزارش از نحوه استرلیزاسیون و کنترل عفونت در مراکز بهداشتی درمانی
- تذکر: طراحی برنامه آموزشی این دوره و هماهنگی های لازم آن بر عهده کمیته دندانپزشکی اجتماعی زیرنظر معاون آموزشی دانشکده است بنحوی که در چهار قسمت فوق هر دانشجو فعالیت مؤثری را برعهده داشته باشد.

55- درمان جامع دندانپزشکی

تعداد و نوع واحد: 7 واحد عملی

هدف: ایجاد توانائی های لازم در دانشجو در حدی که قادر باشد یک بیمار نیازمند به درمانهای دندانپزشکی را تشخیص داده، طرح درمان مناسب را تعیین کرده، اولویت های درمانی را مشخص نموده و نسبت به اجرای تمامی آنها در آن بیمار اقدام نماید. همچنین بتواند آموزشهای لازم بمنظور بهداشت و پیشگیری در آن بیمار را بدهد.

میزان حداقل آموزش (Requirement)

- 1- طول این دوره سه ماه بوده و در طی این دوره دانشجو موظف به حضور هر روزه در دانشکده و یا محل آموزشی تعیین شده می باشد.
- 2- دانشجو می بایست از پنج بخش: جراحی - پریو - اندو - ترمیمی - پروتز - حداقل بخش را بگذرانند.
- 3- در طی دوره دانشجو می بایست درمان جامع را در مورد حداقل پنج بیمار انجام دهد که شامل: معاینه، تشخیص، طرح درمان، تعیین اولویت درمان و انجام می باشد.
- 4- انتخاب بیمار با سرپرستی بخش تشخیص و طبق پروتکل شورای آموزشی دانشکده خواهد بود.
- 5- انجام کارهای درمانی در بخش های تعیین شده و با نظارت و ارزشیابی (تعیین نمره) اساتید تخصصی مربوطه آن بخش خواهد بود.
- 6- جمع بندی و ارزشیابی نهائی درمانها و اقدامات انجام شده برای بیمار توسط استاد راهنما بوده و نمره نهایی از این طریق به آموزش اعلام خواهد شد.

56- رساله

تعداد و نوع واحد: 8 واحد نظری عملی

هدف: دانشجو بتواند پس از پایان دوره دکتری دندانپزشکی یک پژوهش در زمینه رشته علمی خود با رعایت موازین علمی انجام داده و ارائه نماید.

1- 56- رساله 1 (1 واحد)

2- 56- رساله 2 (1 واحد)

3- 56- رساله 3 (1 واحد)

4- 56- رساله 4 (5 واحد)

1- 56- رساله 1 (1 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

- 1- نگارش طرح مقدماتی تحقیق (پروپوزال) با هدایت استاد راهنما
- 2- تصویب پروپوزال و عنوان تحقیق در مرجع مربوطه
- 3- ثبت عنوان تحقیق (رساله) در اداره آموزش دانشکده

2- 56- رساله 2 (1 واحد)

میزان حداقل آموزش: (Requirement)

- 1- انجام تحقیق مطابق مواد و روشهای مصوب به سرپرستی استاد راهنما

2- ارائه گزارش مکتوب از پیشرفت تحقیق به استاد راهنما

3 - 56 - رساله 3 (1 واحد)

میزان حداقل آموزش (Requirement)

1- انجام تحقیق مطابق مواد و روشهای مصوب به سرپرستی استاد راهنما

2- ارائه گزارش مکتوب از پیشرفت تحقیق به استاد راهنما

4 - 56 - رساله 4 (5 واحد)

میزان حداقل آموزش: (Requirement)

1- انجام و اتمام تحقیق مطابق مواد و روشهای مصوب به سرپرستی استاد راهنما

2- نگارش رساله با تأیید نهایی استاد (آماده دفاع بودن)

3- دفاع از رساله (و ادای سوگند)